

Хімічний завод
Хімічний завод ім. М. М. Гоголя
Тов. №

Бажаємо делегатам XXV обласної комсомольської конференції плідної роботи!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комунар

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 49 (4076).

П'ЯТНИЦЯ

8

ГРУДНЯ
1939 р.

Ціна 8 коп

вгорі): комсомольська бригада верстатощу (на знімку справа вгорі зліва направо — М. МОСКАЛІВ, О. КРАСНОЖОН, С. КРАСНОЖОН (ліній бригадир) і Ю. СТАХУРСЬКИЙ); терміст лабораторії сталей та чавунів Олександр МАРКОВ; Алла ОМЕЛЯНКО, інженер-технолог, заступник комсорга НДВ; штапувальниця механо-складального цеху № 18 Валентина БУРИЩИНЕЦЬ (знімок справа внизу). Про них і про їхніх колег ви ще напевне зможете почути.

Без зайвих слів стверджуємо сьогодні: для молодих виробничників Кіровоградського ВО «Червона зірка» перебуває — цілком конкретне поняття. Знімками М. Китар та І. Масенка ми в день обласних звітів і виборів у Спілку хотіли б дати добрим словом, найперше, тих серед них, кого знають комсомольці не за трибунами промовами, а за поверхлими ділонами і твердим характером. Це — оператор верстатів з ЧПУ, комсорг цеху № 3 Василь ДЗЮБА (знімок зліва

Редакції газети «Молодий комунар»

Центральний Комітет ЛКСМ України гаряче вітає колег редакції, читачів, авторський актив «Молодого комунара» з 50-річчям виходу першого номера газети. Піввікова її історія — це яскравий літопис обласної комсомольської організації, на сторінках якого відображені трудові будні молоді людини, мужність і героїзм захисників Батьківщини, долі тисяч юнаків і дівчат. Молодь підтримує наполегливість та послідовність «Молодого комунара» в дослідженні процесу демократизації, розвитку гласності у внутрішньому житті, прагненні залучити до політичної, економічної, соціальної творчості широкі маси юнаків і дівчат. Центральний Комітет ЛКСМ України висловлює впевненість, що газета і надалі залишатиметься бойовим органом у справі захисту

інтересів молоді, активно і всебічно висвітлюватиме проблеми і досвід комітетів комсомолу у нелегкий час перебудови, оновлення суспільства. Бажаємо вам, дорогі товариші, творчого натхнення і особистого щастя.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ЛКСМ УКРАЇНИ.

ХРОНІКА ПОДІЙ

ПЛЕНУМ ОБКОМУ ЛКСМУ

Відбувся черговий пленум обкому комсомолу, який розглянув такі питання:

1. Про звітну доповідь обкому ЛКСМ України на XXV обласну звітно-виборну комсомольську конференцію.

2. Інформація робочої групи по проекту постанови XXV обласної комсомольської конференції.

3. Про програму обкому комсомолу на вибори народних депутатів до республіканської і місцевих Рад.

4. Про кандидатури для обрання членами обкому комсомолу.

5. Про секретаріат обкому ЛКСМ України.

У першому питанні виступив перший секретар обкому комсомолу С. Снопков. Після обговорення і внесення членами обкому ЛКСМУ пропозицій, доповідень звітна доповідь обкому комсомолу на XXV обласну звітно-виборну комсомольську конференцію була затверджена.

У другому питанні з інформацією виступив другий секретар обкому комсомолу М. Паладій.

Пленум ухвалив програму обкому ЛКСМ України на вибори народних депутатів до республіканської і місцевих Рад народних депутатів.

Пленум рекомендував до складу секретаріату обкому, який буде обрано на XXV обласній комсомольській конференції, кандидатури С. СНОПКОВА для обрання першим секретарем обкому комсомолу, другим секретарем — М. ПАЛАДІЯ, В. МАЛИШКА, секретарем по ідеології Ю. ПЕТРОВА, Ю. УСТИНОВСЬКОГО, секретарем по роботі з учнівською молоддю Л. ЄГЕЛЬСЬКУ.

У роботі пленуму обкому комсомолу взяв участь і виступив на ньому завідувач відділом організаційно-партійної і кадрової роботи обкому Компартії України В. Д. Бабій.

«КОНТАКТ-89»

Буклет під такою назвою, вперше виданий відділом соціально-економічних проблем Кіровоградського обкому ЛКСМУ, вже сьогодні триматимуть у руках делегати конференції. Інформація про діяльність госпрозрахункових клубів та об'єднань, молодіжних формувань, центрів НТТМ, МЖК, напевне, буде цікавою для багатьох.

— «Контакт-89» — перша друкована ластівка нашого відділу, — сказав кореспонденту газети завідувач відділом соціально-економічних проблем ОК Олег Штадченко. — Але вже наступного року ми плануємо випустити солідного рекламного проспекту по молодіжних формуваннях.

Залишається додати, що у випуску «Контакту» брали участь працівники обкому комсомолу, редакції газети «Молодий комунар» та кооперативу «Лідер».

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

А ВАША ДУМКА?

Лариса БІЛОВОЛ,
секретар комітету комсомолу
тролейбусного управління:

1. Для нашої спільнотської організації три минулих роки були не лише тривалим часом пошуків, а й знахідок. Одна з них — клуб

Запитання аннети див. на сусідній сторінці.

«Співбесідник», який ми збудували і організували. Молодь була ініціатором його створення: самі виконували будівельні роботи, тепер проводимо різні вечори відпочинку, конкурси, в обідню перерву просто приходимо відпочити. Все це стало для нас звичною справою. Одним словом — вдалося нам здружитися, повірити в свою силу,

2. Найхарактерніша для всіх комсомольців проблема — це вихід із кризи. Нас теж вона торкнулася: ще багато молоді залишається осторонь громадських справ. Вихід із цього стану, думаю, повинен проходити через зацікавлення молоді, участі у чомусь привабливому, корисному. Навіть екскурсії, культпоходи, вечори відпочинку, якщо їх урізно-

манітнити веселими новинками, неабияк здружують колектив. Як певна, що скрізь, за всяку справу варто братися колективно, тоді лише можна надіятися на успіх.

3. Складне запитання. Дуже б хотілося побачити революційність намічених завдань. Таких, які б не лише здивували комсомольців області, а й по-революційному змінили їхнє життя.

Улітку молоді будівельники і майбутні працівники гірничозбагачувального комбінату онислених руд, що зводиться в Долинській, дістали шикарний дарунок — цілих триста шістьдесят новосіль справили вони. Серед них було й подружжя Володимира і Галини КОЗЛЕНКІВ (на знімку). Уявімо собі радість новоселів не лише від того, що в тебе, нарешті, є власне житло, але житло настільки високоякісне, що не потребує традиційного ремонту одразу ж по входинах. Будинки зводили чехословацькі побутові послуги; румунські будівельники запишуть на свій рахунок дитсадок. Коротше, мікрорайон робітничого містечка зростає на очах.

Фото В. КОВПАКА.

«КОТИГОРОШКОВОГО ПОЛЯ» УРОЖАЙ

НОВИНКИ

На титулі цього збірника стоїть: «Для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку». Отже — і для молодих тат і мам, для бабусів і дідусів сьогоднішніх дошкільнят та першачків... Читачів же, очевидно, зацікавить в першу чергу не тільки це (хоч видання такого плану — досить рідкісне явище для видавництва «Промінь»), не тільки несподіване художнє оформлення збірника (його проілюстрували учні студії

образотворчого мистецтва Палацу піонерів м. Дніпропетровська), а й те, що шестеро з кількох десятків авторів збірника живуть і працюють (або вчаться) на Кіровоградщині.

Примітною особливістю збірника є доволі широкий мистецький і віковий його, так би мовити, діапазон. Так, поряд з віршами Євгена Железнякова, автора кількох книг для дітей, виданими у «Веселці», чи оповіданнями для наймолодших

кіровоградського прозаїка, члена Спілки письменників СРСР Володимира Кобзаря в «Котигорошковому полі» (а саме так називається збірник) ви можете зустріти й твори зовсім юних; серед них — школярка СШ № 34 м. Кіровограда Юля Промоскаль. Два її вірші увійшли до книжки. Попри неминучу для більшості початківців наслідуваність, вірші ці приємно вражають

особливою настроєвістю, юною безпосередністю...

Не надто широко представлено у збірнику вірші Катерини Горчар (вона живе в Новгородці, авторка першої поетичної книжки, яка щойно вийшла у «Радянському письменнику») і Віри Вієвської з Добровеличківки, для якої «Котигорошкове поле» стало дебютом у республіканському видавництві. Та надруковані лаконічні рядочки залишають враження материн-

ської теплоти, свіжості погляду на світ; ось як просто й разом з тим гарно пише К. Горчар: «Бігли назустріч Доньки до тата, Руки розкинули, Ніби крилята». (Вірш «Радість»).

Шостим кіровоградцем, вірші якого увійшли до збірника «Котигорошкове поле», став Петро Селецький, якого читачі знають за публікаціями в нашому тижневику, де він і працює.

Наш кор.

Кримінальна хроніка

У листопаді по місту й області скоєно 297 злочинів, розкрито 103. Читачі напевне помітили, що ми відмовились від щотижневої «Кримінальної хроніки», сподіваючись, що розділ «Карний розшук просить допомоги» не залишиться без уваги (разом з відділом карного розшуку УВС покладаємося на вашу допомогу у встановленні злочинців і правопорушників). Тому даємо аналіз злочинності за місяць.

За листопад на Кіровоградщині трапилося 4 вбивства і 5 тяжких тілесних ушкоджень, що в деяких випадках скінчилися смертельно.

Під час сімейної сварки пострілом із вогнепальної зброї в Онуфріївському районі поранено дитину.

В аналогічному випадку в Кіровограді батько поранив дочку, а потім наклав на себе руки.

Багато злочинів кояться в стані сп'яніння,

Наприклад, у Маловисківському районі п'яна дружина вдарила ножом чоловіка.

Під час «дружньої п'ятниці» в Кіровоградському районі обласного центру молода жінка випала з 4-го поверху, в лікарні померла.

У листопаді слідством прокуратури відкрито справи по 9 випадках зґвалтувань.

Скоєно 1 розбійний напад на громадян, а грабежів аж 23 випадки. Зазначимо, що почалися «сезонні» грабежі (з громадян знімають шапки, так що будьте пильні).

Поширилося злісне хуліганство, у тому числі й так зване «політичне». В Онуфріївці на приміщенні школи-інтернату 5 листопада зірвано прапор УРСР. Винуватці міліцією виявлені.

Як і раніше, спостерігається велика кількість крадіжок державного (61) і приватного (137) майна.

22 чоловіки загинуло і 34 одержало різного

ступеня травми у 47 дорожньо-транспортних пригодах. Дорожні аварії продовжують здійснюватися громадянами, які керують транспортом у стані сп'яніння.

Наслідки проведення профілактичних заходів:

У громадянина Ч. вилучено 3452 напильники на суму 1036 крб. 60 коп., які він купив на складі бази «Укропердторгу» за винагороду у вигляді імпортного парфюмерного набору.

У громадянина С. вилучено 56 флаконів дезодоранта на суму 110 крб. при продажу їх за завищеними цінами.

Крадіжка 120 кг м'ясопродуктів здійснена працівниками птахокомбінату.

Кіровським РВВС по цих випадках ведеться розслідування, до завершення якого ми не можемо назвати прізвища правопорушників.

НЕ ГРАТИ В ДЕМОКРАТІЮ

Валерій РАЧНЯК,
голова оргкомітету МЖК-2:

1. Цей період — час народження і становлення нашого колективу. До минулої конференції МЖК-2 існував лише в проекті, тобто, було відомо, що то буде реконструкція центру міста, але про те, що то буде молодіжно-житловий комплекс воїнів-інтернаціоналістів, ніхто не знав.

Щодо тих позитивних моментів, які з'явилися в роботі обласної комсомольської організації за звітний період, я б насамперед відзначив господарську діяльність комсомолу. Стільки господарських об'єднань виросло при комітетах комсомолу, он тільки при міській — їх більше десятка.

Сьогодні ми особисто вже підходимо до якогось значимого рубежу — у першому кварталі наступного року маємо здати перший будинок на 18 квартир. А потім ще щонаварталу по будинку. Але боюсь загадувати, труднощів чимало... Та ви знаєте про них.

2. У комсомолі відбулися всі ті позитивні зміни, що й у суспільстві. Ми стали зацікавленішими, хвилюємось (на жаль, не дбаємо) про авторитет комсомолу, заговорили у повний голос. Але ж і всі недоліки, притаманні суспільству взагалі, відобразилися у громадсько-політичній організації, якою є ВЛКСМ, у всіх її осередках. Наша, кировоградська, не виняток. От, скажімо, демократія. Нам її потрібно вчитися, а не гратися нею, як діти іграшками. Я був делегатом від міської комсомольської організації, я просто обурений процедурою «демократичних» виборів. «Молодий комунар» минулого номера писав про це, так що, думаю, всі «в курсі».

Ну, й інше: комсомол, який повинен активно займатися своїми господарськими об'єднаннями, більше любить ділити з ними славу, і менше — труднощі. Виступав на міській конференції голова МЖК «Надія» Олександр Коломацький. Емоційно говорив, правильно, але, на жаль, у пустоту. Ніхто, здається, не розділив з нами (навіть на словах) наших проблем. Не пообіцяв підтримки, допомоги...

3. До цього часу молодіжні господарські об'єднання не обклалися податками. Але ходять чутки, що з нового року ми такого привілею не матимемо. Була телефонна розмова з головою комітету у справах молоді В. Цибухом щодо цього. І, на жаль, він підтвердив наші гірші сподівання. Якщо так, то господарська діяльність комсомолу почне затухати. Значить, комсомол якось повинен зацікавити молодь, правильно сформувати фонди, щоб вигідно було займатися господарською діяльністю. Тоді комсомол випрямиться не лише матеріально, а й морально.

А ВАША ДУМКА?

1. Що значиме відбулося для Вас і Вашого колективу за майже трирічний відрізок часу від минулої обласної комсомольської конференції до нинішньої?

2. Які проблеми, характерні для комсомолу в цілому, притаманні Вашому колективу?

3. Чого чекаєте від обласної комсомольської конференції?

АНКЕТА
ДЕЛЕГАТА

ТУРБОТА? НІ, МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА!

Сергій БЕРГЕР,
голова правління колгоспу імені 40-річчя Жовтня
Бобринецького району:

1. Для молоді нашого господарства три роки, що минули з часу попередньої обласної звітно-виборної конференції, були не просто фрагментом життя, а (не побоююся цього визначення) етапом перебудови. Ось приклади, що красномовно про це свідчать.

Візьмемо економіку. Колгосп повернув державі понад 2 мільйони карбованців боргу. Завдяки чому? Гадаю, не помилюсь, сказавши: завдяки широкому впровадженню нових економічних відносин на селі. Маю на увазі оренду. Тепер усі основні підрозділи колгоспу отримали господарську самостійність. А першопрохідцем в цій справі став комсомольсько-молодіжний колектив транторної бригади № 2, де керівником колишній секретар комітету комсомолу Василь Абрамечко. Скажімо, нинішнього року молоді механізатори зібрали з гектара по 42,3 центнера пшениці, по 18,6 — насіння соняшника, по 242 центнери цукрових буряків. Це значно більше від планових завдань. Хороший врожай вирощено і в цілому по колгоспу. Помітні позитивні зрушення і в соціальній сфері. На центральній садибі господарства зведено середню школу на 400 місць. Членами колгоспної будівельної бригади було виконано близько третини всіх робіт, ми виділили з колгоспної каси 100 тисяч карбованців для спорудження десятиріччя.

Введено в дію десять кілометрів дороги з твердим покриттям. Вона з'єднала Катрисанівку з Олександрівкою і Відрадною Долиною.

Швидкими темпами велось житлове будівництво. Тільки за останній рік-півтора прийняли новоселів де-

сять благоустроєних будинків. Ключі від квартир ми, як правило, вручали молодим колгоспникам. Таким, як водій Олександр Троценко, ветлікар Олександр Олейничев.

2. Перше й друге запитання анкети, на мій погляд, органічно пов'язані. Чого не вистачає сьогодні комсомолу? Конкретної турботи про конкретну молоду людину. Але турбота ця має базуватися не на фрагментарних «відношеннях», у вигляді премії чи футбольного м'яча, а на цілеспрямованій молодіжній політиці, яка включає у себе весь спектр інтересів і запитів молоді. Тобто, те, про що я говорив вище, — цікаву роботу з максимальним простором для ініціативи, добре влаштований побут, можливість навчатися і відпочивати в умовах, що нічим не поступаються міським. І ще: молоді люди повинні бачити перспективу.

Здається, в нашого господарства ця перспектива з'явилася одночасно з моїм вступом до обласної асоціації керівників агропромислового комплексу. Найближчим часом ми плануємо закупити технологічні лінії по переробці молока та м'яса. Допомогти в цій справі пообіцяли керівники сільськогосподарських кооперативів з братньої Болгарії — члени міжнародного клубу «Кіровоград — Голубухин».

Існує попередня домовленість про експорт овочів та фруктів однієї з фірм США, а яєць — до Австрії.

Хіба не заманливо працювати в господарстві, яке починає торувати шлях на зовнішній ринок?..

3. Чекаю рішення, які б підняли авторитет обласної комсомольської організації в очах молоді. Але з однією умовою: щоб усі плани були реальними, підкріпленими істинними нашими можливостями. Пріоритетні напрями і форми роботи, гадаю, добре відомі всім. Це розвиток мережі МЖК, науково-технічна творчість молоді, успішне проведення економічної реформи...

МАТЕМАТИКА І... КОМСОМОЛ

Який він сьогодні, комсомольський працівник? Пещений молодик із модним тоненьким галстуком, веселий гострослів у шклярці в ля комісар 20-х чи дівчина не по роках серйозна і зосереджена? Особистість чи виконавець? Професіонал чи дилетант? Лідер чи функціонер? Що його хвилює? Як він переживає кризу в комсомолі?

Багато питань. Відповідаючи на них, наш кореспондент спробував намалювати портрет першого секретаря райкому комсомолу Валентини ГРАБОВОЇ.

— Скільки років ви вже займаєтеся комсомольською роботою?

— З 1981. Тоді я закінчила педінститут, працювала у Ганницькій школі організатором позакласної роботи. Обрали мене секретарем комсомольської організації колгоспу. Прагнувши ми якось активізувати життя молоді села, проводили вечори у будинку культури. Того ж таки року я стала кандидатом у члени райкому комсомолу. Через чотири роки пленум райкому обрав мене першим секретарем. Взагалі, через вибори пройшла тричі. Тоді, на пленумі, на районній комсомольській конференції у 1983 році і ось недавно, теж на конференції. Найважче, звичайно, було на останній. Вибори проходили на альтернативній основі.

— Чи думали ви раніше, що будете комсомольським працівником?

— Ні, ніколи не мріяла про це. У школі я твердо вирішила бути вчителем математики. І я ним стала. Громадською роботою, звичайно, займалася завжди.

— Чи хотіли б ви працювати за спеціальністю?

— Так. Якщо філологу, на мою думку, простіше відновити свої знання, то я як математик відчувала потребу хоч іноді повертатися до своєї формули, до математичного мислення. Не так просто зберегти себе як професіонала. Ідеальним варіантом було б поєднання. Якби я, наприклад, могла мати хоч кілька годин на тиждень викладання у школі математики.

— Нерідко комсомольські працівники йдуть працювати в апарати райкомів чи обкому партії. І дуже нечасто повертаються до своєї професії.

— Мені завжди образливо, коли говорять про комсомольського працівника, як про кар'єриста. Чому ніхто ніколи не говорить про його соціальну незахищеність? Якщо є демократія приходу в комсомол, то повинна бути й демократія відходу від роботи в ньому. Ось у Вільшанці Галину Шалалко не обрали на по-

вий строк (вона була першим секретарем). Треба їй тепер шукати роботу, починати з нуля.

Якщо хтось і думає, що робота комсомольського працівника легка, то це ілюзія. У нас в райкомі шість відповідальних працівників. Первинних же 102. Є більші, є менші. А треба ж побувати в кожній, знати стан справ, знати біди й переживання комсомольців.

— Яка доля комсомолу в майбутньому? Як ви ставитесь до різних молодіжних неформальних організацій, об'єднань за інтересами?

— Те, що комсомол буде, я переконана. Доки існує Комуністична партія, доти й буде молодіжна організація, яка має з нею спільну платформу. У нас в районі поки ще немає ніяких неформальних організацій. Район, в основному, сільський...

— А хіба в селі не можуть об'єднатися, наприклад, любителі шахів чи літератури, або борці за екологію?

— Можуть, звичайно. Але в селах не так багато молоді, щоб створювалися окремі групи чи об'єднання. Ось, при Соколівській школі працює клуб «Підліток». Спорт, боротьба, дзюдо, випилювання по дереву. Але школярі, котрі відвідують клуб, стоять на обліку у шкільній комсомольській організації. Думаю, якщо вони створили якусь свою групу, райком комсомолу не був би проти.

— Комсомол і партія. Як би ви охарактеризували їхні стосунки?

— Має бути співробітництво. Багато парторгів колгоспів це розуміють, допомагають молоді вирішувати свої проблеми. Але був у нас і такий випадок. Ви, мабуть, знаєте, що колгоспи зараз поділені на кооперативи — ну, як бригади були раніше. То в колгоспі імені Боженка працював на комбайні в живна комсомольсько-молодіжний екіпаж. Хлопці закінчили роботу в своєму кооперативі, і їх попросили допомогти іншому. А в підсумку їм роботу не в своєму кооперативі не зарахували зовсім. Вони працювали на комбайні СК-5, а конкурентами їх по соціалізації був екіпаж «Дону». Хіба це справедливо? Так от, секретар партійної організації не підтримав хлопців перед радою трудового колективу. Це один факт. Але за чотири місяці чисельність комсомольської організації у цьому колгоспі зменшилась на 18 чоловік!

— А на рівні райкому?

— Останні роки чотири більше співробітництва. Є підказки, є поради.

— Читаю звіти про районні комсомольські конференції і дивуюсь, що комсомольці мало говорять на них про майбутні вибори до міс-

ПРЕДСТАВЛЯЄМО ДЕЛЕГАТА

цевих Рад. Це ж дуже важливий крок політичної реформи! Влада повинна перейти до Рад, а в Радах мають бути представники молоді. Знаю, що у вас на конференції було рекомендовано висувати кандидатом у депутати Віктора Громова.

— У нас в усіх первинних проходять збори, де комсомольці обговорюють, кого б вони рекомендували для висунення. У кожній сільській Раді, районній чи обласній повинна бути молодь. Адже в місцевих Радах вже сьогодні можна вирішити якісь соціальні питання. Формування бюджету району, наприклад, теж. Щоб на молодіжні потреби було звернуто більше уваги. Передбачається, звичайно, серйозна боротьба, ніхто не буде нам створювати тепличних умов.

Комсомольці не завжди висувують тільки молодих. Якщо вони знають, що ця людина буде відстоювати їхні інтереси, вони рекомендують і старших. Так було в селі Овсаниківці. Якщо комсомольці в первинній, а не хтось збори, рекомендують, то вони матимуть право й спитати з цієї людини потім, коли вона стане депутатом.

— Ви — жінка і комсомольський працівник... Жінці, звичайно, набагато важче. Часу для сім'ї зовсім мало. У мене син у першому класі, йому потрібна увага. Робочий день у мене починається о 7.30. До 9-ї я сама. Належу собі. Дуже люблю цей час. А закінчується як коли. Ось учора була на зборах в колгоспі, то прийшла додому близько десятої вечора. Син уже спав... На минулому тижні було шість зборів, майже щодня. До того ж, я ще й член бюро райкому партії, депутат районної Ради, член районного комітету народного контролю, начальник районного штабу «Комсомольського прожектора»... Треба, щоб було 48 годин в добі.

— Навіщо ж стільки доручень? Хіба не можуть цю роботу виконувати інші комсомольці?

— Є положення про функціональні обов'язки першого секретаря райкому комсомолу...

— Мабуть, його слід переглянути. Чи при такій зайнятості вистачає часу на захоплення?

— Люблю читати пригодницькі романи, фантастику. Дуже люблю готувати. Тільки щоб мені ніхто не заважав. Люблю займатися з сином. Він ходить у спецклас по вивченню англійської мови, то ми з ним разом вчимо мову. Він вперше, а вже втретє — вчила її в школі, і в інституті. Не встигаю переглядати пресу. Так іноді хочеться почитати «Огонёк» з початку до кінця...

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

«Якщо є демократія приходу в комсомол, то має бути й демократія виходу з комсомольських працівників...»

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

Є й у нас
досвід!

Десь із місяць тому в розпалі була звітно-виборна кампанія у районних і міських комсомольських організаціях. На одній з конференцій, а саме — XXVI-й Гайворонській, у склад райкому комсомолу обрано 45 членів і 15 кандидатів у члени райкому. Свою роботу вони почали з врахування критичних зауважень, пропозицій, що прозвучали на конференції. На мою думку, важко було вибраному органу справитися з покладеним на нього завданням. Судити самі: за яку справу не візьмись, скрізь треба щось міняти, впроваджувати. Приміром, у районі працює 23 школи комсомольської політосвіти, в яких навчається близько чотирьохсот молодих трудянок. Півбіди, що це майже в чотири рази менше, ніж у 1986 році. Біда інша — як зробити навчання захоплюючим?

Начебто дотримуються при формуванні таких шкіл і принципу добровільності у виборі тематики, форм і методів занять, а вони не такі, які хотілося б бачити. В чому ж справа: чи не в послабленні організаторської роботи? Адже саме воно призвело до того, що кількість молоді в політшколах зменшилася. Рішення про створення в Гайвороні дискусійного клубу (доконференційне) так і залишилося на папері. Можливо, в цьому причина браку авторитету.

А візьмемо найбільш чутливе для молоді сьогодні питання — житло. Говорили-балакали, що треба чимшвидше створювати житлово-будівельні кооперативи, споруджувати будинки господарським способом, розвивати і заохочувати індивідуальне будівництво. Взятися б серйозно за цю справу таким великим підприємством, як завод «Актан», підвідділу залізничної, Завалівському графітокомбінату заважає... відсутність бажання постійно «стукати» в двері, які, думаю, все-таки відчиняться. Позитивний досвід у області є, залишається лише наслідувати його так, приміром, як наслідують в інших районах наш досвід екологічного руху.

До речі, саме райком комсомолу став ініціатором екологічного руху на Гайворонщині. Операція «Південний Буг» показала, що молоді може чимало зробити для збереження цієї ріки, екологічно очистити територію району. Зараз йде збирання коштів на придбання земснаряда. Зрештою, це тема окремої розмови. Єдине, чого б хотілося від райкому комсомолу, від усієї молоді, щоб не опускали руки перед невідомими, щоб не лише на названнях напрямків роботи зосереджували увагу, а бралися за все, що їх цікавить.

Н. ЗЕМНОРІЯ,
Гайворонський район.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

ПОЯСНЕННЯ ДО ПРОЕКТУ Статуту ВЛКСМ з альтернативними пропозиціями

У ході роботи над проектами Статуту ВЛКСМ робочі групи, а потім і Комісія ЦК ВЛКСМ прийшли до висновку про те, що найбільш прийнятним для обговорення як на Пленумі ЦК, так і в комсомольських організаціях країни буде один узагальнений варіант Статуту, котрий містить в собі альтернативні позиції. Такий підхід дає можливість зосередитися на обговоренні основних норм проекту Статуту, зменшити обсяг матеріалу, зберігаючи можливість того чи іншого структурного влаштування ВЛКСМ.

Розглянувши пропозиції робочих груп, а також ті, що надійшли від комсомольських організацій, комсомольців і молоді країни (до Комісії надійшло 26 проектів Статуту і понад 800 конкретних пропозицій і зауважень щодо діючого Статуту ВЛКСМ і опублікованих після VIII Пленуму ЦК ВЛКСМ тез трьох варіантів проектів Статуту), Комісія вносить на розгляд Пленуму ЦК ВЛКСМ один проект Статуту комсомолу, який відносно як єдині підходи до майбутньої моделі ВЛКСМ, так і принципово відмінні, показані у вигляді можливих альтернатив.

Ось вони:

1. Пропонуються два варіанти характеристики організації. В одному варіанті сказано про те, що ВЛКСМ є добровільною, самостійною громадсько-політичною організацією радянської молоді, а в другому — самостійним громадсько-політичним рухом молоді та її організацій.

2. По різному названі основні принципи життя і діяльності

ВЛКСМ (принцип демократичного централізму, принцип демократичної єдності) і відповідно відрізняється набір норм цього принципу. Основні відмінності полягають:

— в підходах до забезпечення прав меншості: якщо в одному випадку йому гарантується право апелювати до вищестоящих органів, через засоби масової інформації до громадської думки при обов'язковому виконанні прийнятого рішення, то в другому — право на організаційне самовизначення, аж до відділення;

— в трактуванні обов'язковості виконання рішень вищестоящих органів: в одному випадку рішення вищестоящих органів обов'язкові для виконання всіма організаціями, якщо вони прийняті в межах компетенції вищестоящого органу, а в другому — ці рішення виконуються тільки тими організаціями, чії представники у вищестоящому органі голосували за нього, і в третьому — якщо нижчестояща організація згодна з прийнятим рішенням.

3. Пропонуються різні варіанти організаційної будови ВЛКСМ. В одному з них комсомольські організації створюються в основному за територіально-виробничими ознаками, а також на основі загальності соціально значимих інтересів, об'єднуються на території в районні, міські, обласні, крайові і на рівні союзних республік — в ЛКСМ. ЛКСМ і комсомольські організації Збройних Сил СРСР складають ВЛКСМ. В іншому — пропонується створювати організації не лише за територіально-виробничими ознаками, але

й за принципом спільності інтересів, політичної платформи, професійними, соціальними ознаками (принцип «за інтересами»). При цьому організації, створені відповідно до принципу «за інтересами», мають право об'єднуватися по території, формувати свої керівні органи, стаючи окремою структурною одиницею відповідних територіальних організацій. Крім того, кожна організація може сама вибрати собі вищестоящий орган, в якому вона бажає зареєструватися. ВЛКСМ в цьому випадку розглядається як союз Спілок Молоді, створених не лише за територіальними ознаками.

4. Є відмінності в підходах і до питання обрання делегатів на з'їзди ВЛКСМ, формування складів центральних виборних органів. Так, якщо в одному варіанті делегати на з'їзд пропонується обирати на основі рівного представництва із кандидатур, висунутих безпосередньо в первинних комсомольських організаціях, закритим (таємним) голосуванням, тобто, обговорено тільки обов'язкові, демократичні норми, а в усьому іншому дається позна воля у визначенні порядку обрання ЛКСМ союзних республік, то в іншому — обирати їх пропонується на основі прямого, загального, рівного виборчого права при закритому (таємному) голосуванні безпосередньо в первинних комсомольських організаціях і тільки по виборчих округах.

Що стосується формування складу центральних виборних органів, то у всіх варіантах пропонується однаковий підхід — пряме деле-

гування. Відмінність полягає лише в тому, що в одному випадку частина складу центральних органів ВЛКСМ за посадою (голова ЦК (СК) ВЛКСМ і голова центрального контрольного органу (ВСК) ВЛКСМ), а в іншому за пропозицією делегатів з'їзду. В проекті передбачаються варіанти нової назви центральних органів ВЛКСМ, по різному визначаються функції і повноваження центрального контрольного органу.

5. Не однакою підходять розробники проекту Статуту і до визначення власності ВЛКСМ. В одному варіанті під власністю розуміються грошові кошти, а організації, що входять до ВЛКСМ, мають право володіння і користування закріпленою за ними частиною власності ВЛКСМ. В іншому — власністю ВЛКСМ пропонується вважати власність організацій, що входять до нього.

6. Різні підходи намітилися і в питанні визначення розмірів щомісячних внесків. В одному варіанті розміри внесків передбачається визначити в Статуті ВЛКСМ, а в другому — в Статутах Спілок Молоді, а в третьому — ці розміри визначає первинна організація.

Для підходи пропонується до питання про сплату членських комсомольських внесків членами і кандидатами в члени КПРС, які працюють в комсомолі.

Таким є перелік основних альтернативних пропозицій, представлених у проекті Статуту ВЛКСМ.

Робоча група Комісії ЦК
ВЛКСМ по підготовці про-
екту Статуту ВЛКСМ.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА

Кіровоградського обкому комсомолу на виборах у Ради народних депутатів

Програма пропонується як основа для роботи комсомольців, молодих депутатів у Радах, не обмежуючи при цьому їхньої ініціативи щодо реалізації наказів для повного і найкращого задоволення потреб виборців.

I.

Ми виступаємо за радикальну перебудову в усіх сферах нашого суспільства, що має на меті створення в нашій соціалістичній країні демократичної, правової держави.

Суть політичної реформи ми вбачаємо у передачі всієї повноти влади Радам народних депутатів. Питання компетенції різних за рівнем органів влади у країні повинні визначатися виключно Конституцією.

Політичні, громадські та інші організації мають реалізувати свої програми на державному рівні через своїх представників в органах влади.

Належність громадянина до тієї чи іншої організації не повинна бути підставою для будь-яких привілеїв або ущемлення його свобод.

Основою доброти кожного повинна бути тільки суспільно корисна праця; оплата має проводитися залежно від якості і кількості цієї праці. Соціальні пільги і привілеї можуть мати лише ветерани, престарілі, інваліди, багатодітні сім'ї.

Кожен трудівник повинен стати реальним співласником засобів виробництва і виробленої продукції. Необхідна нова концепція соціалістичного підприємства — вільного від відомчого диктату, діючого на підставі довгочасних, взаємовигідних договірних економічних відносин із державою.

Усі підприємства, незалежно від форм господарювання, повинні бути рівні перед законом і працювати в рівних умовах. Трудовий колектив повинен мати право сам вирішувати, як і на що витрачати прибуток свого підприємства.

Надати місцевим Радам право на закриття або припинення діяльності підприємства, робота яких пов'язана зі шкідливими викидами, якщо концентрація цих викидів перевищує гранично допустимі кількості. Встановити дійовий контроль за зберіганням і введенням шкідливих для навколишнього середовища і здоров'я

людей речовин, а також захороненням промислових відходів.

Зробити доступною для громадськості всю інформацію про екологічну обстановку і стан здоров'я людей в області, підтримувати громадські формування, які займаються питаннями охорони навколишнього середовища.

На основі положень платформи обласної партійної організації взяти посильну участь у соціальній перебудові села. Добиватися усунення дисбалансу між високими цінами на сільськогосподарську техніку і низькими закупівельними цінами на сільськогосподарську продукцію.

Необхідною є сильна державна молодіжна політика на всіх рівнях — від регіонального до всеосяжного. Основою політики повинні стати:

— створення державою умов для активного залучення молоді до суспільного виробництва;

— турбота держави і суспільства про дітей і підлітків, молоді сім'ї.

При цьому ми не ставимо за мету монополізувати право представляти молодіжні інтереси. Ми — за єдність комсомольців і неспілкової молоді, формальних і неформальних груп організацій, які виступають на підтримку курсу КПРС, передвибірної платформи обласної партійної організації.

II.

Сьогодні молоді до 30 років складає чверть населення області. Закономірно, що всі наявні проблеми регіону так чи інакше стосуються молоді. Але фактом є й те, що у цієї доволі численної категорії населення є свої специфічні інтереси, особливі проблеми, вирішення яких вимагає саме життя. Так, у зв'язку з початком перемін в економічній сфері і переходом підприємств на госпрозрахунок, погіршилося становище молодих людей, котрі тільки розпочинають трудову діяльність. Більше 70 процентів підприємств ігнорують статтю Кодексу законів про працю в УРСР щодо бронювання місць для випускників шкіл та профтехучилищ. В результаті цього тільки протягом нинішнього року (станом на 1 вересня) не працювало 400 підлітків. Через невласшованість побуту, погані умови праці надалі спостерігається відплив молоді із сільської місцевості. Залишається низькою зарплата молоді,

40 процентів молодих спеціалістів одержують щомісяця по 100—120 карбованців. Разом з тим статистика свідчить, що прибуток на члена молоді сім'ї з народженням першої дитини зменшується на одну третину, а після народження другої стає, як правило, нижчим 50 карбованців. Гострою залишається житлова проблема. Люди, молодші 30 років, складають 14 процентів від числа тих, хто потребує житла. З них воїнів-інтернаціоналістів — 600 чоловік, молодих спеціалістів — 3830 чоловік, матерів-одинок — 550 чоловік.

Відбувається очевидне й глибоке майнове розшарування, часто за рахунок нетрудових прибутків. Не дивно, що кожен другий з людей у віці до 30 років розраховує на допомогу батьків, але й це не може завадити зростанню числа розлучень серед молоді (на кожну тисячу шлюбів припадає 400 розлучень).

Все це сприймається молоддю як соціальна несправедливість, веде до наростання відчуття соціальної несправедливості, обертається безініціативністю, байдужістю, соціальною апатією.

III.

Пропонуємо:

— силами комсомолу, за рахунок виділення Радами незаселених приміщень надати можливість організувати дозвілля одночасно 1000 чоловік;

— забезпечити догляд за сім'ями престарілих та одиноких людей похилого віку, молодих інвалідів;

— створити 5 комп'ютерних клубів;

— продовжити розвиток руху МЖК, в тому числі за рахунок реконструкції житлового фонду. Забезпечити квартирами в будинках МЖК не менше 1600 сімей;

— розвиваючи та вдосконалюючи роботу комсомольських підприємств по виробництву товарів і наданню послуг для молоді, добитися обсягу реалізації їх за рік не менше, як на 2 мільйони карбованців;

— розробити й реалізувати програму розвитку чотирьох колгоспів області;

— провести роботу по запровадженню обласної стипендії для дітей-сиріт, котрі навчаються у вузах та технікумах;

— відроджуючи національну самобутність, запровадити щорічне проведення фестивалю української пісні.

«Грім прогримів...»

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

ЕКОЛОГІЯ

Так називалася проблемна публікація (ДІВ. НОМЕР ТИЖНЕВИКА ЗА 10 ВЕРЕСНЯ Ц. Р.), де йшлося про те, якими трагічними наслідками обернулося в Гайворонському районі багаторічне нехтування екологічними нормами на виробництві, в господарській діяльності й побуті міста, селищ і сіл району. До редакції надійшла відповідь Гайворонського райвиконкому за підписом його голови О. С. ГРЕСЬКА. Зокрема, в листі повідомляється:

— У вересні на десятій сесії районної Ради народних депутатів ХХ скликання затверджено заходи по вирішенню соціальних проблем у Гайворонському районі на 1989—1990 роки та на ХІІІ п'ятиріччю. Серед них значне місце належить природоохоронним заходам. Зокрема, передбачається:

— у 1989 році: визначити в усіх населених пунктах місця звалищі, обладнати їх відповідно до вимог санітарії; встановити лісоволожувачі на дробильних механізмах спецкранів;

— у 1990 році: завершити будівництво фарбувального цеху, спо-

рудження станції для миття машин в АТП № 13538;

— у ХІІІ-й п'ятиріччю: розширити водопостачання до 5 тисяч кубометрів води на добу; розпочати будівництво районної котельні; провести благоустрій об'їзного шляху; розширити діючі очисні споруди за рахунок кооперування коштів підприємства та організації; збудувати в усіх господарствах типові гноєсховища, провести закладання нових пальметних садів у колгоспах «Іскра» та «Шляхом Леніна».

На сесії міської Ради народних депутатів 30 вересня 1989 року розглянуто питання «Про роботу виконкому міської Ради народних депутатів по вирішенню гострих соціальних проблем на підвідомчій території», де колективом підприємств і організацій Гайвороні поставлено завдання здійснити насапання набережної річки Південний Буг у межах міста. У вересні виконкомом Гайворонської райради прийнято рішення «Про роботу виконкому Солгутаївської

сільради по збереженню існуючих насаджень, озелененню непридатних земель, обладнанню громадських місць відпочинку та виконанню планів озеленення сіл Солгутаєве і Соломія», в якому окремим пунктом передбачено створити водоохоронну зону Південного Бугу та організувати навесні 1990 року посадження дерев та кущів на берегах.

З метою поліпшення екології та привернення уваги жителів району до вирішення екологічних проблем, утвердження бережливого ставлення до природи та активізації участі населення у виборі заходів по збереженню природи в районі з 1 по 9 жовтня проведено екологічний тиждень, в ході якого відбулися суботники по прибиранню території парків, скверів, берегів Південного Бугу, лісогосп, території підприємств і організацій. 1 жовтня на міському стадіоні в районі з 1 по 9 жовтня проведено екологічний тиждень, в ході якого відбулися суботники по прибиранню території парків, скверів, берегів Південного Бугу, лісогосп, території підприємств і організацій. 1 жовтня на міському стадіоні в районі з 1 по 9 жовтня проведено екологічний тиждень, в ході якого відбулися суботники по прибиранню території парків, скверів, берегів Південного Бугу, лісогосп, території підприємств і організацій.

снаряд») у районному відділенні Агропромбанку. Окремо треба сказати про екологічні заходи, які вже здійснено нині. У вересні ц. р. підключено до міської аналітичної мережі районну лікарню. Проведено геологорозвідувальні роботи на місці будівництва нового полігону для захоронення твердих побутових і промислових відходів у м. Гайвороні.

Не припиняється й нині активна боротьба з мишовидними гризунами — переносниками лептоспірозу. Робота ця ведеться на колгоспних полях, фермах, у приватному секторі. Так, загалом за третій квартал загін ветлікарні здійснив необхідні заходи проти гризунів на 90 фермах і тваринницьких комплексах. В населених пунктах району оброблено 468 тисяч квадратних метрів приватних садів. Міжколгоспна біолабораторія розпочала боротьбу з мишовидними гризунами біологічними методами. Оброблено бактероденцидом 420 гектарів озимих, багаторічних трав — переважно доколка населених пунктів на полях, що прилягають до річок і ставків.

ПРОЗВІТУВАВШИ, НЕ ЗАБУТИ Б...

Певно, не погрішу проти істини, якщо скажу, що до проблем екології нині прикута увага багатьох. Нічого дивного: досить лише перелічити ті екологічно шкідливі об'єкти й проблеми, збереження середовища, характерні для нашої області, аби зрозуміти, що інтерес цієї маси ой які вагомий підстави!

Про це говорили й представники цілого ряду установ та організацій, які зібралися в Будинку природи обласного центру на установчій зборі громадської екологічної ради при обласному комітеті по охороні природи. Зібралися, очевидно, не без підстав: без підтримки громадськості навіть така солідна державна організація, як держкомприроди, навряд чи запрацює на повну силу. Тим більше, що діяльність комітету належить до сфери, яка зачіпає кожного...

Пропозицію про створення громадської ради учасники зборів схвалили. Було розглянуто проект Положення про громадську раду при обласному комітеті по охороні природи; його прийнято (в першому читанні). Організовано сім секцій громадської ради: мінеральних і земельних ресурсів; водних ресурсів; чистоти атмосфери; рослинного і тваринного світу; санітарно-гігієнічної; регіонального аналізу; пропаганди і масової роботи. Деякі секції мають у своїй структурі по дві підсекції.

Обрано також бюро громадської ради. До нього увійшли обрані тут же керівники окремих секцій, а також секретар бюро. Головою громадської ради (він же голова бюро) обрано викладача Кіровоградського педінституту, канди-

дата географічних наук А. І. Кривульченка.

Збори, на яких були присутні також заступник голови обласного держкомприроди П. П. Харченко та завідувач відділом П. С. Маленко, вирішили цілий ряд організаційних питань. Вирішено, що наступне зібрання бюро відбудеться наприкінці грудня.

Отже інформаційне повідомлення. Для чого пишу про це під рубрикою «На трибуну комсомольської конференції»? Спробую пояснити.

Ті, хто регулярно читає «Молодий комунар», певно, пам'ятають і торішню масову акцію газети — обласну комсомольську екологічну операцію «Південний Буг». Вона не лише стала приводом для цілого ряду публікацій на теми екології в тиждень, а й певною мірою посприяла пожвавленню екологічної роботи деяких райкомів комсомолу. Разом з тим більшість райкомів за час операції і вухом не повели. Й ось від часу фінішу «Південного Бугу» проминув рік. Що змінилося? Із тими, хто і в ході операції нічого не удостоївся зробити, ясно — там райкомівцям і нині ніяк згадати про екологію. А як ведеться переомою обласної екологічної операції?

Про турботи Гайворонського райкому по оздоровленню Південного Бугу ми протягом останнього півріччя писали кілька разів. А от про ульяновців не

згадували, хоча, звісно, екологічні проблеми в цьому районі не зникли. Тому й звернулися до другого секретаря Ульянівського райкому ЛКСМ України Алли Бабій за консультацією (на цій посаді в райкомі вона працює недавно).

— Стараємося, щоб робота активістів екологічного руху не припинилася, — сказала вона. — Зараз готуємося провести «Круглий стіл» про становище з охороною природи — хочемо окреслити коло актуальних нині проблем і завдань на найближчий час. Вивчаємо можливість проведення експерименту, суть якого в тому, щоб прийняти у двох колгоспах району вирощувати сільськогосподарські культури, оскільки без застосування гербіцидів та хімікатів з тим, щоб одержана таким чином продукція, йшла на постачання дитсадків і шкіль.

На початку навчального року збирали «голубих» та «зелених» патрулів. Обговорили проблеми цього руху, підбили підсумки зробленого досі; нині патрулі працю-

ють, як і в дні проведення операції. Хоча, звісно, їхній вплив, приміром, на адміністрацію господарств чи підприємств-шефів не треба переоцінювати...

— Чи не слід ваші слова розуміти так, — запитає автор цих рядків, — що якихось особливих перемін в

екологічних заходах райкому не сталося? — Певно, так воно і є. Річ у тому, що й можливість наші в цьому плані обмежені. — А чи маєте якісь зв'язки із природолюбцями, активістами охорони природи з-поза меж району? — Ні, на жаль, ніяких зв'язків із тими, хто намагається щось організовано робити для збереження природи поза нашим районом, не маємо. Варимося, так би мовити, у власному соку...

Останні слова Алли Бабій і нашоствхнули на ідею про необхідність розширення

екологічних заходів райкому не сталося? — Певно, так воно і є. Річ у тому, що й можливість наші в цьому плані обмежені. — А чи маєте якісь зв'язки із природолюбцями, активістами охорони природи з-поза меж району? — Ні, на жаль, ніяких зв'язків із тими, хто намагається щось організовано робити для збереження природи поза нашим районом, не маємо. Варимося, так би мовити, у власному соку...

Останні слова Алли Бабій і нашоствхнули на ідею про необхідність розширення

НА ТРИБУНУ КОНФЕРЕНЦІЇ

зв'язків і консолідації сил екологів — добровольців, прийняти, у межах області. І в цьому розумінні громадська рада, про яку йшлося на початку, могла б зіграти певну роль. Але потрібні також люди, які зуміли б повести організаційну роботу на місцях. Чому б таким не з'явилися в райкомах комсомолу?

Не можна тут не сказати й про те, що переважна більшість райкомів комсомолу області абсолютно не цікавиться питаннями екології; тим самим втрачається можливість допомогти активній молоді, яка, значною мірою розчарувалася у можливостях та методах діяльності Спілки вчора, сьогодні все ще сподівається від неї перебудови відповідно до вимог часу, конкретних дій. Екологія — з розряду справ, які не повинні обмежуватися окремими акціями. Вона сьогодні вимагає згуртування усіх, консолідації конструктивних сил. Якщо цього не станеться, наслідки обіцяють бути сумні, і не тільки для комсомолу. І от нині є нагода запобігти небажаному, — встановивши для початку діловий контакт із названою тут громадською радою. Хочеться вірити, що зацікавлені знайдуться.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ,
член бюро громадської ради при обласному комітеті по охороні природи.

Наука в ліс не йде?

Пошуки можливих форм участі молодих людей у перебудовних процесах уже привели до усвідомлення необхідності вироблення державної молодіжної політики, перегляду існуючих структур діяльності не тільки комсомолу, а й всього молодіжного руху.

Подолати труднощі зможуть тільки творчі люди, хто хоча б на рівні буденної свідомості вміє відрізнити демагогічні розмови від конструктивної політики, зорієнтуватися в складнощях політичного життя суспільства, свого трудового колективу, комсомольської організації. Впевнений, що однією з важливих ланок у системі безперервної освіти й самоосвіти, при допомозі яких і можливо сформувати такі особистості, можуть бути комсомольські навчальні заклади, школи комсомольського активу.

Рік тому, в грудні 1988, пленум ЦК ВЛКСМ визнав за необхідне докорінно змінити систему й структуру підготовки та навчання комсомольських і піонерських кадрів, активу. У березні цього року бюро Кіровоградського обкому комсомолу прийняло рішення про створення в області навчально-методичного центру. Уже три місяці, як він розпочав свою роботу. І відразу працівники центру нашоствхнули на стіну нерозуміння, байдужості, а іноді й агресивності з боку райкомів міських комсомолу. Не усвідомивши значення НМЦ для діяльності комсомольських організацій в час перебудови, зосередивши увагу лише на фінансовому боці справи, частина перших секре-

тарів цих комітетів комсомолу твердить про непотрібність його для комсомолу Кіровоградщини й, отже, виступає за ліквідацію. Що ж, делегатам конференції вирішувати, бути чи не бути навчально-методичному центруві. Але давайте спершу спробуємо розібратися.

Перше. Фінансування діяльності навчально-методичного центру здійснюється за рахунок дотацій із бюджету ЦК ВЛКСМ, а не на кошти обласної комсомольської організації. Доля коштів, що витрачаються на утримання НМЦ (а це оплата праці співробітників, позаштатних викладачів, вартість проживання і проїзду, добо-ві), в бюджеті обласної комсомольської організації становить менше двох відсотків.

Друге. Існуюча система навчання комсомольських кадрів і активу (я маю на увазі обласні, зональні й вищу комсомольські школи, ІПК при ЦК ЛКСМ України) не в змозі охопити комсомольський актив на рівні малочисельних, групових і цехових комсомольських організацій. Поза їх увагою лишається значна кількість активістів інших комсомольських осередків.

Третє. Приймаючи рішення про створення НМЦ, обком комсомолу мав за мету створити своєрідний «мислительний центр», в якому могли б народжуватися й апробуватися різноманітні ідеї і програми, спрямовані на перебудову, активізацію комсомольського життя. Тут повинен бути зосереджений банк передового досвіду комсомольської роботи. НМЦ —

це й постійно діюча лабораторія соціологічних досліджень молодіжних проблем. Це така гнучка структура, яка відгукується на кожне замовлення комітету комсомолу в плані навчання свого активу...

І четверте. До співробітництва з НМЦ залучаються кращі вчені міста, серед яких доктори і кандидати наук, провідні спеціалісти економіки, права, культури та освіти, партійного, комсомольського, радянського будівництва.

Що ж маємо на ділі? Згідно з постановою бюро обкому комсомолу, в минулому місяці у нашому навчально-методичному центрі повинні були навчатися керівники комсомольських дискусійних політичних клубів і секретарі комітетів комсомолу промисловості, транспорту та будівництва. На жаль, з першої категорії комсомольського активу на навчання прибуло тільки три чоловіки, а з другої — дев'ять. Це вже не просто байдужість з боку комсомольського апарату до навчання кадрів і активу, а безвідповідальне ставлення до виконання постанови вищого комсомольського органу.

Економити на навчанні комсомольського активу — означає повторювати помилки минулого, гальмувати інтелектуальний розвиток організації, творити умови для нового застою.

В. ІВАЩУК,
директор навчально-методичного центру при Кіровоградському обкомі ЛКСМ України.

ЧЕМПІОНИ РАЙОННОГО МАСШТАБУ

Футбольна команда нашого колгоспу ніколи не була на хорошому рахунку в районі. Грала вона на виїзді чи удома — рідко коли виграла. І тому футболісти команди не затримувались. До того ж, не було в сільських спортсменів і наставника, котрий би навчав премудростям цієї захоплюючої гри.

Цієї весни після закінчення Дніпродзержинського технікуму фізкультури повернувся до рідного села Олексій Мельник. Правління колгоспу взяло його на посаду інструктора по спорту, і з того часу він очолює футбольну команду. Спочатку теж були проблеми й труднощі, а потім троляські футболісти почали все частіше вигравати не тільки удома, а й на виїзді. І результати перевершили всі сподівання: команда завоювала Кубок на приз районної газети «Комуністична праця» і Кубок «Закриття сезону». Це вперше до нашого села потрапила така почесна нагорода.

Правління колгоспу завжди підтримує команду матеріально і морально. Часто, коли троляські футболісти приймають суперників удома, на стадіоні можна побачити голову правління В. П. Оцабрника. Завдяки такому ставленню і поспішають після роботи на футбольне поле мої молоді земляки: В. Сирота, М. Довгань, В. Янчук, Ю. Бойко, О. Шукайло, А. Товкис, М. Григорчак, А. Підлубний та інші. Серед них — учелі, водії, старшокласники місцевої школи, різноробочі. Саме вони довели, що і в Тролянці живуть великі прихильники цього прекрасного виду спорту.

П. ГОППА,
с. Тролянка
Голованівського району.

НА ТРИБУНУ КОНФЕРЕНЦІЇ

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

ПЕРЕБУДОВА: ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

ХОЧУ ЛИСТУВАТИСЯ

Дорога редакція! Якщо можеш, знайди мені друга. Я — Світлана Пінколаско з села Рівного. Мені 13 років. Найбільше захоплююся сучасною музикою. Особливо подобається група «Ласкавий травень». Моя адреса: 317250, Кіровоградська обл., Новоукраїнський район, с. Рівне, вул. Садова, 27. Ніколаско С.

Мені 14 років, вчуся у дев'ятому класі. Захоплююся сучасною музикою, колекціоную календарики, фото роки-і поштів радянської та зарубіжної естради, вмю плести макраме. Надрукуйте мою адресу, хочу познакомиться з новими друзями. Звати мене Світлана Володіна. Проживаю в селі Покровському Кіровоградського району по вул. Леніна. Поштовий індекс: 317131.

Ви допоможете мені знайти друзів через вашу газету? У мене багато друзів, але хочеться познакомиться зі своїми ровесниками з інших міст. Мені 14 років. Захоплююся сучасною музикою, люблю кіно і відеофільми, колекціоную листівки і календарики. Чекаю листів на адресу: 317000, м. Світловодськ, Кіровоградської обл., вул. Суворова, 13, кв. 70. Кривовий Наталі Сергіївни.

Звертаюся до вас вперше, але сподіваюся, що ви надрукуєте і мою адресу у рубриці «Хочу листуватися».

Мені 11 років. Люблю музику, танцювати, співаю, маюлю. А ще люблю... казки народів світу. У мене є два братики, обидва молодші за мене, тому слухаються мене, люблять ходити зі мною на прогулянку. Хто хоче мені написати, адреса така: 317524, Кіровоградська обл., Добровеличківський район, с. Новодобрянська, вул. Громова, 21. Янюк Вікторії.

Я — Віта Євстафіївна, дуже хочу листуватися з товаришами. Маю багато захоплень. Люблю в'язати, співати, читати книжки. Чекаю листів від тих, хто захоче зі мною листуватися. Ось моя адреса: 316415, Кіровоградська обл., Новомиргородський район, с. Жовтине, вул. Степова, 12. Євстафіїв Вікторії.

Шукаю друзів, юнаків і дівчат, які хочуть листуватися! Мені 14 років. Люблю в'язати, шити, кукувати, малювати. Відвідую кіно і танці. Звати мене Галиною. Проживаю за адресою: 317645, Кіровоградська обл., Голованівський район, село Крутеньке, вул. Жовтневої революції. Горбатюк Галині.

6

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

Б ЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю перед початком першого пленарного засідання.

— Як би ви охарактеризували роботу своєї піонерської організації? Що чекає від форуму?

Жана ФОЦІЙ, учениця Олександрівської середньої школи № 1:

— Багато справ, які ми робимо, нам підказують вчителі, вожаті. Мені б хотілося, щоб сьогодні ми прийняли рішення, які б надавали нам більшої самостійності.

«Поздоровляємо з початком!» — таким було перше повідомлення прес-центру обласного піонерського форуму. З'явилися на його дошці й шекспірівське «Бути чи не бути піонерській організації» й закличне «Від нас залежить доля піонерів області». Всім учасникам форуму було роздано проект «Перебудова». Мало відбутись його обговорення, вироблення спільних рішень.

Із звітом обласної ради піонерів виступила її голова секретар обкому комсомолу Людмила Єгелська. У піонерській організації, як і у всьому нашому суспільстві, назріли переми. Основні причини кризи: прагнення піонерів брати участь у громадсько-політичній праці залишається не забезпеченим реальними умовами, суворо регламентована структура, не розвинуті органи самоуправління, піонерська організація перетворена на додаток школи і піонерська робота злилась із навчально-виховним процесом, повсякденне піонерське життя підмінялось парадними кампаніями. До того ж, піонерія не має свого бюджету, своїх наукових і методичних центрів, не визначено статус організації в політичній системі суспільства, її конституційні і правові гарантії.

Уже сьогодні чимало піонерських дружин мають цікаві, нові, корисні справи. З'являються шкільні кооперативи. В Надляцькій середній школі Новоархангельського району діти вирощують насіння квітів, учні Новоукраїнської СШ № 6 показали себе майстрами швейної справи, створивши кооператив «Попелюшка». Швейні цехи створюються і при СШ № 4 міста Світловодська, при Кіровоградській СШ № 34. Художники-оформлювачі з Петрівської середньої школи № 2 об'єдналися у кооператив «Контакт», а в неповній середній школі № 1 м. Кіровограда вирішили відкрити цех по виготовленню гіпсової плитки. Створюються шкільні ферми. Діти доглядають кроликів, свиней, корів. При багатьох школах є теплиці.

Новим у піонерській роботі є й відкриття піонерських рахунків в банках, різновікові загони. Вибори органів піонерського самоврядування в ряді дружин Новоархангельського, Долинського, Новоукраїнського, Маловисківського районів проходили на конкурсній основі, з попереднім анкетуванням піонерів, захистом кожного кандидата своєї платформи. Знам'янська міська рада піонерів визначила для себе конкретну справу — боротьбу за екологічну чистоту. Піонери упорядковують муляжі дитячі площадки, садитимуть дерева в місті.

Але хотілося б рішучіших, помітних змін, сплеску активності. Для проведення і підготовки колективного дослідження «Якою бути піонерській організації?» був створений дискусійний центр при обласній раді піонерів. Проведено анкетування в піонерських загонах, серед старших піонерських вожатих, педагогів.

За піонерську організацію — 90%;

Проти — 4%;

Не визначились — 6%.

На форумі проголошено: піонерська організація громадсько-політична, а не державна, демократична, а не бюрократична, гуманістична, а не авторитарна, самостійна, а не залежна від державних установ і громадських формувань, різноваріантна, а не одноманітна.

За традиційні загони в класі — 47%;

За дружину при школі — 85%;

За різновікові загони — 45%;

За одинікові колективи — 11%.

Для кожної людини (для дорослої теж) організація повинна бути відкритою і доступною. В основі діяльності — активність і творчість, рівність і співробітництво, традиційність і новаторство. Загін може бути в класі, на основі кількох класів, може об'єднувати дітей за інтересами (при бу-

динках піонерів, станціях юних техніків, при колективах художньої самодіяльності, ін.).

За те, щоб загін знаходив собі заняття сам — 80%;

Ждуть підказки від дорослих — 3%.

Працювали проблемні групи. Вони обговорювали питання керівництва ВЛКСМ піонерськими організаціями, оновлення форм і методів роботи піонерії, структу-

Вирішили також вивчати культуру, традиції, історію українського народу, в школах організувати роботу виставок і музеїв. Нерозкритою сторінкою минулого краю для дітей залишається кобзарство. Вивчати його, відроджувати буде цікаво багатьом. (До речі, форум знову ж таки проводився російською мовою. Чи організатори його вважали, що діти з Бережани чи з Павлиха не розуміють української?).

Єгелська. Оскільки в її компетенцію як секретаря обкому комсомолу ввійшли й інші питання, доцільно було обрати головою когось іншого. Тож головою стала (правда, без альтернативи) відповідальний секретар Кіровоградської ради піонерів Наталя Жукова.

Інтерв'ю після виборів.

— Наталю, вітаємо. Яким шляхом, на ваш погляд, можна на-

ЯК УЖЕ ПОВІДОМЛЯЛА НАША ГАЗЕТА, ВІДБУВСЯ ОБЛАСНИЙ ПІОНЕРСЬКИЙ ФОРУМ.

ри, взаємодії зі школою, матеріально-технічних умов оновлення піонерської організації області. На форумі були дорослі — вчителі, вожаті, працівники будинків піонерів. У роботі проблемних груп вони брали активнішу участь, ніж самі діти. Це теж показник стану справ у обласній піонерській організації. Тому, мабуть, і головне завдання зараз — стати самостійними, більше ініціативи знизу, від самих дітей.

Обговорюється питання структури. Клас — не обов'язково загін. Якщо учень учасник художнього колективу, там він проводить більшу частину свого вільного часу. Чому там не може існувати загін?

— А клас?

— У класі свій загін?

— А якщо той учень захоче брати участь у якійсь справі загону свого класу і йому скажуть: «Іди від нас, ти тепер не наш»?

— Як же це так, а коли клас, скажімо, йде допомагати ветеранові, то їде два чи три учні, які не члени загону, не йдуть?

— На кожен загін потрібен вожатий? Де ми їх візьмемо?

— Школа нам не віддасть піонерів!

— Робота загону — це робота класного керівника!

— Не потрібно формального членства!

Думки висловлювались різні. Вирішили, що загони можуть бути найрізноманітнішими, кожен піонер має право членства не більше, ніж у двох загонах.

Проблемна група, що обговорювала форми і методи оновлення діяльності піонерських колективів області, розробила примірну програму.

— Бліц-інтерв'ю після засідання груп:

— Хто більше давав пропозицій — діти чи дорослі?

Оксана САФРОНОВА, ведуча групи:

— Більше, мабуть, дорослі. Але під кінець говорили діти, посмілювались. Трохи запізно.

Які ж корисні справи намічаються? Пошукові операції «Жовтневі зорі», «Червона гвоздика», «Запам'ятаймо всіх поіменно» — один із напрямків пошукової роботи. Віднайти безіменні обеліски і могили радянських воїнів, узнати імена тих, хто там похований, доглядати за могилами.

...У селі біля лісу є джерельце. Замулене, ледве б'є цівочка цілющої чистої води. Чи не справа це для піонерів — розчистити його, обгородити, доглядати? А парк у місті? Піонери можуть бути його шефами. Уявіть собі, як цікаво було б створити при школі мікрозаказник чи дендрарій, досліджувати маловідомі рослини, спостерігати за поведінкою тварин.

Піонери за допомогою дорослих хочуть відкривати нові піонерські ферми, шкільні колгоспи, учнівські кооперативи, шкільні лісництва.

На засіданнях проблемних груп було багато конкретних пропозицій. Бюро обласної Ради піонерів, що було обране тут же, на другому пленарному засіданні, систематизує їх і запропонує піонерам області.

Бліц-інтерв'ю після засідання груп.

— Чи цікавим для вас було засідання?

Людмила КОЗЛОВСЬКА, секретар — зав. відділом учнівської молоді Онufріївського райкому комсомолу:

— Діти знайомляться тут з різними поглядами на піонерську роботу, діляться досвідом, знаходять для себе якісь нові форми проведення того ж збору загону. Звичайно, піонерам ще треба вчитися висловлювати свої думки, уміти виступати перед товаришами.

На другому пленарному засіданні проводилися вибори нового складу ради, бюро, його голови. Раніше було 63 члени обласної ради піонерів. На форумі запропонували обрати лише 33-х. Такий склад буде найбільш широким, працездатним. Членів ради обирали одноголосно. У раду входять по одному представнику від усіх районів області. Їхні кандидатури були запропоновані раніше, з попереднім обговоренням серед піонерських активістів. Деякі інші члени увійшли із старого складу ради.

Обрано також бюро. Воно складатиметься з восьми чоловік. Тільки один серед них — учень. Висловлювались сумніви, чи правильно це. Голосуванням зал вирішено залишити названий склад бюро без змін.

Були вибори і голови обласної ради піонерів. До цього часу ці обов'язки виконувала Людмила

швидше добитися оновлення піонерської роботи!

— Треба виводити загони зі школи. Щоб вони були самостійніші, менше залежали від учителів. Тоді й ініціатива дитяча буде помітніша, діти будуть знати, що саме від них залежатиме, чи цікаво вони житимуть. Від їхніх думок, пропозицій, рішень. Я прекрасно розумію, що це одразу не зробиш. Але буквально кожен паросточок такої ініціативи треба підтримувати. Організовуватися різновіковий загін — чудово, у дворі діти вирішили мати свій загін — теж добре. Треба, щоб піонер мав право поміняти загін. Навіть тим, що учень може бути тільки членом загону-класу, теж пригнічується активність. Проблема виникне, звичайно, із вожатими. Думаю, що тут своє слово має сказати комсомол. Навіть у Статуті комсомольському записано, що він повинен шефувати над піонерами. Строго питати з тих, хто за це відповідає. Не треба відмовлятися, якщо хтось із дорослих, не комсомольців, захоче бути вожатим. Є ж у нас такі серед робітників, воїнів-інтернаціоналістів. Якщо це цікава людина, діти до нього тягнуться, то такий вожатий дуже нам потрібен.

— Чи не здається, що в бюро ради обласної піонерії замало лише одного учня?

— Функції цього бюро більше координаційні, воно повинно поширювати досвід, займатися організаційною роботою. Звичайно, ми повинні знати і враховувати думку дітей. Вважаю, що обране бюро готове до такої діяльності.

— Що для вас особливо важливе в піонерській роботі?

— Я дуже багато уваги приділяю піонерському табору. Загін у таборі — це модель того загону, який би хотіли мати скрізь, і не лише влітку. Тут і ініціативи більше, і самоуправління, і взаєморучки, і піонерська романтика — горни, барабани, вогнища. Скажіть, коли загін-клас має піонерське вогнище? На День піонерії кіба що. У піонерському ж таборі робота кипить, бо тут керує вожатий і діти, а не класний керівник, в якого купе інших обов'язків.

— Ну, що ж, успіхів вам.

Наш кор.

Олеся ДУДНИК: ШІСТЬ КРОКІВ ДО П'ЄДЕСТАЛУ

Як звикли ми ностальгічним зітханням пригадувати минуле жіночої спортивної гімнастики. А ви пам'ятаєте, ось раніше було!.. Так, було: Латиніна, Остакова, Кучинська, пізніше — Корбут, Туришчева, Кім... А що нині! Малесенькі дівчатка, мов гумові м'ячики, стрибають по гімнастичному помості. Тим, колишнім, подібне й не мріялось! І смішно їм, нинішнім, чути: чемпіонат серед жінок. Які ж вони жінки! Діти! Ось ці діти міняють обличчя жіночої спортивної гімнастики. Колишній перевага була за красою, граціозністю, естетичністю, нині ж настала пора складних гімнастичних комбінацій, хлопчачої відваги та екстра-класу!

Наша розповідь — про кіровоградську динаміку Олеся ДУДНИК, одну з тих, хто визначає нині рівень світової спортивної гімнастики. А ще — про її шість кроків до п'єдесталу чемпіонату світу, зроблених у цьому році.

Отже,

КРОК ПЕРШИЙ. БЕРЕЗЕНЬ. ФЕРФАКС (СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ). «КУБОК АМЕРИКИ»

Цей престижний турнір щороку напочатку березня збирає найсильніших гімнастів світу. А ще тих, кого тренери національних збірних вважають своїми надіями. «Кубок Америки» відкриває нові імена світової гімнастики. Минулого року збірну СРСР у Ферфаксі чекало розчарування: головні призи турніру виграли американка Мілліс та румун Тоба. Наші Баїтова з Коробчинським «не пройшли».

...Олесину долю (травма ліктя) було вирішено лише за тиждень до старту турніру. Мабуть, саме ця відносна непевність й зіграла свою вирішальну роль у розподілі місць в Ферфаксі. Та будемо об'єктивними до кінця. Нова володарка «Кубку Америки» 15-річна американка Бренді Джонсон (вона — п'ятий призер сеульської Олімпіади в опорному стрибку) була на той час поза конкуренцією. Вигравши три з чотирьох видів програми (Дудник перемогла американку лише на колоді), вона здобула 39,649 балів. Олеся поступилася трьома десятими і стала другою.

Так, Джонсон була сильнішою. Уже через два місяці в Колумбусі вона стане кращою і в матчі США — СРСР (навіть незважаючи на те, що наші дівчата переможуть у загальному заліку з рахунком 195,875:194,725).

Наступні три турніри Олеся пропустить з важкою травмою руки. Та нагадаємо читачам, що в турнірі на призи «Москоу ньюс» перемогла Світлана Богинська, а міжнародний турнір «Ленінград-89» та Кубок СРСР виграв Ольга Стражева — майбутні партнерки по збірній Союзу.

КРОК ДРУГИЙ. ТРАВЕНЬ. БРЮССЕЛЬ. 17-Й ЧЕМПІОНАТ ЄВРОПИ СЕРЕД ЖІНОК

16 травня під рубрикою «Всі новини, гідні уваги» газета «Советский спорт» лаконічно повідомила: «До Брюсселю для участі в чемпіонаті Європи серед жінок вилетіли радянські гімнастки. На поміст вийдуть олімпійські чемпіонки мінчанка Світлана Богинська, Ольга Стражева із Запоріжжя і чемпіонка країни з окремих видів багатоборства львів'янка Юлія Куть. Запасні — Олеся Дудник із Кіровограда та Світлана Іванова з Маріуполя...».

Однак вже наступний день підкоригував склад національної команди, де залишилися лише Богинська, Стражева, Куть і Дудник. Найкращі в країні на той день. Однак навіть ця поправка, викладена в жорсткій формулі «п'ять мінус одна», говорила, що в збірній — складні обставини. Команда мала явного лідера — Богинську (вона — чемпіонка Сеулу, переможниця всіх турнірів нинішнього року). Були в команді ще три гімнастки схожого рівня. Тому старший тренер збірної Олександр Олександров так і не визначив на навчально-тренувальній базі. «Озеро Кругле» під Москвою, кого залишити вдома. Але був час зробити це в Брюсселі після випробування спортивних снарядів. І все ж перед від'їздом до Європи керівник збірної провів модельні тренування, які повністю відтворили режим чемпіонату.

...Так хто ж саме увійде до заловітної трійки? Куть, Стражева чи Дудник? Перша — чемпіонка країни, друга — переможниця Олімпіади, третя... Ну, а третя — дивовижно просто «крутила» на колоді уні-

кальну акробатику й володіла таким наскоком на бруси, якого в світі ще ніхто не робив.

Лише напередодні відкриття чемпіонату Олександров відкрив журналістам склад команди: Богинська, Стражева, Дудник. Так, саме Дудник! То був її дебют на великому помості, але дебют з унікальною програмою...

Ідеал нинішньої спортивної гімнастики — краса плюс складність. Все це було в Богині (так називають дівчата Світлану Богинську). Богиня! Та була поруч з

нею і Дудник. Олена Кашина, котра інформувала нас із Брюсселя, дивовижно гостро відзначила: «Так, поки що Дудник незграбна, іноді досить різка, але вона знаходиться на тому непомітному кордоні, який перетворює гідке качення (прости, Олеся!) на чарівного лебедя!».

Після «проходження» невідступної колоди, за яку Олеся здобула 9,975 бала (у Силиваш — 9,962, у Богинської — лише 9,937) зал підвісив їй зустріч нову чемпіонку Європи щирими оплесками.

У багатоборстві кіровоградка стала шостою в Європі.

КРОК ТРЕТІЙ. ЛИПЕНЬ. ДОНЕЦЬК. IV ВСЕСОЮЗНІ ЛІТНІ СПОРТИВНІ ІГРИ МОЛОДІ

До Донецька приїхало 197 учасників з усіх союзних республік. У дівчат командну першість вибороли гімнастки України (склад — Світлана Гладка, Юлія Янковська, Олена Абрашитова, Світлана Іванова, Людмила Стовбчат, Олеся Дудник). Різноманітність й оригінальність рухів, неповторність і складність — всі ці якості стали вирішальними. А програма Дудник відповідала найвищим світовим стандартам. Вона стала абсолютною переможницею і виборола ще три золоті нагороди — на брусах, колоді та у вільних вправах.

КРОК ЧЕТВЕРТИЙ. ВЕРЕСЕНЬ. ДОНЕЦЬК. 55-Й ОСОБИСТО-КОМАНДНИЙ ЧЕМПІОНАТ СРСР ІЗ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ

Він пройшов у донецькому палаці спорту «Дружба», де майже два місяці тому Олеся перемогла в молодіжних іграх.

Як і в Брюсселі, де боротьбу за вищі нагороди

вели дві спортсменки (Богинська—Силиваш), фаворити виділили двох. Цього разу олімпійських чемпіонів Богинську та Стражеву. Але вони помилилися. Ще після вправ на брусах домінували Богинська і Стражева, та коли справа дійшла до колоди — почалися дива. На третій складній зв'язці впала Богиня, 8,85 бала. Все — для неї боротьба закінчилась. Стражеві залишилось тільки відкрити двері до кімнати, де лежить «золото». Та це увявлення так і лишилось на грані мрії.

Головні події почалися перед заключним виходом на поміст. Комп'ютер видав такі дані: лідирує рижанка Олена Сазоненкова, за нею — Олена Абрашитова з Херсона і тільки третя — Стражева. Розрив — мікроскопічний, але й шанс у всіх тільки один. Спочатку його не встигає схопити Сазоненкова — лише 9,3 бала за опорний стрибок, потім Абрашитова — 9,55 на брусах... Тобто — переможе Стражева? До того ж — вона виступає у вільних вправах, де здобути легше, ніж втратити. Та вже перша «діагональ» не дозволяє їй вдало приземлитися після стрибка. Лише 8,65 балів, лише 18-те місце...

А кінцівка чемпіонату була чимось схожою на шосейну велогонку, коли на самому фініші стрімко атакували ті, хто «сидів» за спиною у лідерів. Вперше чемпіонкою країни стала рижанка Наталя Лашеннова (38,625 бала), другою — наша Олеся Дудник (38,6), третьою — москвичка Тетяна Грошкова (38,5/5). Причому — будемо дотримуватися велотермінології — Дудник поступилася чемпіонці якихось «півколеса» (лише 25 сотих!).

До чемпіонату світу лишалось менше двох місяців. Але вже тоді тренер відібрав кандидатів до складу збірної: Лашеннова, Дудник, Грошкова, Абрашитова, Сазоненкова, Стражева, Богинська, Куть, Баїтова, Лимарьова, Калініна. Майже футбольна команда! Поки що їх одинадцять, але на поміст світової першості можуть вийти лише шестеро. Так що тренеру треба буде зробити складне віднімання. Та це вже його проблеми. А на вівторок 5 вересня 1989 року наша Дудник була гімнасткою № 2 країни. Конкретизуємо — тільки на цей день. Адже гімнастка вимагає стабільності. Та й від невдач ніхто не застрахований. Приклад — Богинська і Стражева.

КРОК П'ЯТИЙ. ВЕРЕСЕНЬ. ШТУТГАРТ. ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ ФРН — СРСР

Радянські гімнастки перемогли 374,925:395,475, посівши шість перших місць в особистому заліку. Краща — Богинська, друга — Дудник!

Отже, випробування штутгартського «Шлайер-Халле» відбулося. Саме з нього можна робити

КРОК ШОСТИЙ. ЖОВТЕНЬ. ШТУТГАРТ. 25-Й ЧЕМПІОНАТ СВІТУ ІЗ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ

Тримаю в руках багато ілюстрований проспект світової першості, який привіз із Штутгарту Олесин тренер Едуард Нечай. Читаємо і сміємося. У ньому поруч із вірною оцінкою таланту Дудник чимало помилок: «Після «Кубка Америки» її ім'я вийшло на перші ролі в Росії. За короткий час вона зросла від молодіжного лідера до дорослого. В Брюсселі її чекав успіх на колоді. На яке ж місце може претендувати у Штутгарті ця мила дівчинка з українського індустріального міста Запоріжжя(!?), з якою працює тренер Борис(!?), Недай(!?)».

Відповідь на це питання дала газета «Советский спорт», яка 20 жовтня на першій сторінці містила фото вищого п'єдесталу світової першості. Поряд з Дудник — Богинська, Баїтова, Стражева, Сазоненкова, Лашеннова.

А ще Дудник стала першою в опорному стрибку, другою на колоді та четвертою у вільних вправах. Дві золоті і одна срібна нагороди світової першості! Коли кінорежисер Павло Любимов, розшукуючи гімнастку для свого фільму «Новенька», казав, що обличчя майбутньої виконавиці головної ролі повинно бути виразним (його риси міг побачити глядач з останнього ряду), то про Дудник він не знав.

Так ось, Олеся ні з ким переплутати не вдасться. Ця мила кіровоградка стояла на вищій сходинці світового помосту і їй відповідав оплесками і авесь зал — з першого до останнього ряду.

С. БОНДАРЕВ,

На фото: Олеся ДУДНИК у Штутгарті.

ЕПІТАФІЯ

Хто вас образить хулою зневаги,
Хай на устах в нього слово умре.
Синіть про світанки багрянні, як стяги,
Ті, що спішають проти куль уперед.

Діти безобрибних піль Казахстану,
Гордість Кавказу, Росії красо,
Знайте: той каменем вічності стане,
Хто кине камінь у вічний ваш сон.

Вірити важко в німу невоскреслість
Травнів юначих, затоптаних в пил.
Не гайвороння, а соколи креслять
Кола почесні над біллію могили.

Шлях ваш короткий коротшим не стане.
Траси, як води, його не змели.
Стали землею ви в Афганістані,
Квітами ставши на рідній землі.

Валерій ГОНЧАРЕНКО

ПОЛЕГЛИМ В АФГАНІСТАНІ

ДО 17 І СТАРШІ

Хіба нема нашої вини?

ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

Прочитала в «МК» за 14 жовтня замітку групи вчителів «Немає у нас дисципліни». «Перебудову треба було починати не із гласності й демократії, а з дисципліни. Запізнився на роботу на 5 хвилин — судити!» — пишуть автори. Невже арештами можна виховати людину? Звідки така теорія? Адже ще Маркс писав про продуктивність вільної праці.

Так, була у нас дисципліна. У нас відбирали рідну мову, нас розстрілювали за правдиве слово. Але ж такої дисципліни не було в жодній державі! А наслідки? Не виросли ж п'яниці, наркомани, проститутки за роки перебудови. Зараз ми про ці явища говоримо відкрито, а раніше заговорив би, то клопоту не обібрався б. Чому ж і зараз є такі люди, які не хочуть правди?

Що ж ми передали дітям з історії наших предків? Уривки, напіваправду. Решту замовчували. То хіба ми, батьки і вчителі, не винні, що наші діти так виховані?

Пишуть мої колеги і про те, що немає різниці, якою мовою говорити. Прочитала недавно статтю К. Ушинського «Рідне слово». Хотілося б цитувати її всю, але за браком місця наведу лише кілька фраз.

«Якщо мова, якою починає говорити дитина, суперечить природженому її характеру, то ця мова не матиме такого впливу на її духовний розвиток, як рідна мова».

Може й через це у нас так багато духовно бідних людей?

К. ЗАЛЮБОВСЬКА,
вчителька-пенсіонерка.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

Ми сидимо у затишному кабінеті Мирослави Михайлівни Верко, директора Будинку вчителя, і розмовляємо. Володя Яворський, Марина Кудішина, Олена Векслер, Олег Краснокутський. Вони — ядро, душа і серце клубу молодих вчителів «Брати по розуму». Розмовляємо про те, як їздили вони на екскурсію в Кам'янку, в музей Чайковського і як на зворотньому шляху розпалили вогнище. Там, біля того вогнища, і стався вибух. Щирості, бажання спілкуватися, самовиражатися, творчого пошуку. Чи то так вплинув на них музей і музика Чайковського, чи тому, що зібрались у такому гарному, дружньому колі, але з того вогнища все почалося. Вірніше, почалося трохи раніше, коли вони, члени рад молодих педагогів при Ленінському і Кіровському райкомах комсомолу «перше прийшли в Будинок

вчителя. Вони хотіли провести свято Дня вчителя для молодих педагогів. І провели. Цікаво, здорово! Тоді було багато людей, у клубі залишилось значно менше. Чому так? У кожного своя думка. (Мабуть, найголовніше, що їх об'єднує, це прагнення, щоб «ми» складалось із «я»).

Олена: Молодий учитель в школі дуже зайнятий: маса громадських доручень, щодня по 8—12 уроків. Не кожен може знайти сили після всього цього йти в клуб стрибати, співати. Ми тут всі один одного знаємо, нам добре разом. Певна, що якби приходили нові люди, ми б так само дружили. Але ж є ще й якийсь психологічний бар'єр.

Марина: У вчителя плани, зошити, педради, а ще як є сім'я... Педагогові, може, навіть важливіше ось таке, вільне творче спілкування, бо він же має бути особистістю! Але за плани в школі

ганяють, а за те, що в тебе в душі, хтось хіба спитає?

Ще наша глибока провінційність. Наше безкультур'я, інерція. Навкруги скільки проблем, дефіцитів. А житло?

Ви чули, проводиться експеримент? Представники різних країн змагались у знанні географії. Так СРСР на 23-му місці! Деякі вчителі пишуть: «С дитинства і підлітків ми провели досуг». Нам клуб потрібен не для того, щоб ділитися методикою чи досвідом, — для спілкування.

Володя: У людини повинен сидіти черв'ячок сумніви, творчості, бажання жити, а не існувати. Буває, приходять сюди людина, стомлена, з колами під очима, а в нас чаювання, репетиція агітбригади, сміх, і на очах чоловік оживає, бадьорішає. У кожного своя форма вираження: у Марини — танець, а Олега — побудова сценарію.

Олег: Якби у нас це раптом стало, важко було б чимось замінити.

Вони шукали форми самовираження. Знайшли агітбригаду. Можливо, скоро вона стане агіттеатром. Не тягучим і декларативним, а гострим, живим, несподіваним. Уже їздили в Харків на республіканський огляд. Набралось досвіду. Тепер щонеділі після другої години у них репетиція. Кожного разу заповнюють книгу вражень від своєї зустрічі. Хтось один записує, щоб було смішно, дотепно, і зачитує всім. На цей раз черга Олега. «Брат Василь сидів біля органу і грав свої фуги...». Запис у стилі назви (вони ж «Брати по розуму»).

— А найголовніше те, що ми не збираємось зупинятися, — каже Володя.

С. ОРЕЛ

ДІТИ ТЕЖ ДУМАЮТЬ!

Засідання політклубу старшокласників «Я і час» Соснівської середньої школи проходить по-особливому. Учні й вчителі тут вирішили об'єднатися. Адже бурхливе політичне життя у нашій країні дітей хвилює не менше, ніж дорослих. Вони теж хочуть знати, співставляти, думати, оцінювати. І якщо до недавнього часу вони це робили у своєму колі, то зараз мають змогу подискутувати із своїми ж учителями. Уже відбулися два спільні засі-

дання політсемінару вчителів і політклубу учнів. Мова йшла про народовладдя в нашій країні, про майбутні вибори до місцевих Рад, про Народний рух України за перебудову.

Такі дискусії дають змогу дітям краще відчувати особистості тих, хто їх вчить, а вчителям розкриваються новими гранями їхні вихованці.

Наш кор.
Кіровоградський район.

КРИМ. У Сімферополі став до ладу новий навчальний корпус філіалу Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту. Просторий сучасний будинок замінив маленькі, розрізані, непристосовані приміщення, де раніше навчалися студенти. А їх чимало: тільки на стаціонарі вчать 180 чоловік, а всього — три тисячі.

Професор В. М. САЛОМАТІН знайомить першокурсників із приладами для випробування міцності ґрунту на зсув.

Фото К. ДУДЧЕНКА.
(Фотохроніка РАТАУ).

ПЕДАГОГ чи обіймаючий посаду?

Не один рік працюю вчителем. Знаю нюанси і мінуси цієї професії. І чим більшим стає досвід, тим частіше пригадую свою вчительку Ніну Василівну Чабаненко, яка зараз живе у Маловисіківському районі. За роки навчання не пам'ятаю випадку, щоб вона підвищила голос, хоч ангелами ми не були. Вона розуміла кожного з нас, відчувала наш внутрішній стан. Із своїми болями й radoщами ми йшли до неї. Ніна Василівна на все життя залишилася для мене взірцем доброти і чесності, тонким психологом дитячих душ.

Сьогодні я намагаюся уявити собі зразкового вчителя, який відповідав би стилю перебудови, бажанням учнів, батьків і громадськості. Такий педагог повинен обов'язково володіти основами «людиназнавства», нормами етики та психології.

На жаль, мушу зазначити, що випускники вищих та середніх спеціальних закладів, які приходять щороку у наші школи, мають низькі знання з психології. У школах нашого району працюють постійно діючі психолого-педагогічні семінари, які розв'язують чимало проблем, допомагають осягнути таємниці учительської професії. Та все ж, цього мало. Упущення навчальних закладів відчуваться.

Вчитель же повинен бути насамперед людиною творчою. Бо діти, виховані обмеженою, статичною людиною, можуть на все життя залишитися обділеними.

В. СИДОРЯК,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Семенастіської неповної середньої школи,
Новоукраїнський район.

Чи був Макаренко сталіністом?

Піввіну тому не стало Антона Семеновича Макаренка. Він помер, сідаючи в електричку, щоб їхати у справах до Москви. Перед тим зробив останнє добре діло: допоміг жінці занести до вагону два величезні чемодани. І тут не витримало серце. Встиг сказати: «Я — письменник Макаренко». Лікарі констатували розрив серця.

Епоха звела його з дитячим болем, зламаними долями безпритульних, душевною жорстокістю малолітніх злочинців. А він повірив, що з важкого і безнадійного людського матеріалу можна виховати хороших і добрих людей.

В «Комсомольской правде» (20 жовтня ч. р.) з'явилися уривки з нової книги відомого (і цікавого!) педагога і письменника Ю. П. Азарова. Автор піддає сумніву цінності творчої макаренківської спадщини, а всю його соціально-педагогічну систему оголошує сталіністською. Основою для звинувачень А. С. Макаренка у сталінізмі Азаров бере його теоретичні погляди і практичні рішення проблеми колективу й особистості.

Так, ми можемо зустріти в Антона Семеновича таку, наприклад, фразу: «Індивідуальну психологію вважаю неіснуючою» (т. 2, с. 396), однак вона стосується оцінки одного із напрямків у науковій психології і зовсім не свідчить про ігнорування особистості в процесі виховання.

Ю. П. Азаров приписує Макаренкові тезу: «Мені нема діла до особистості, я маю справу з колективом», хоча насправді Макаренко стверджує: «Ми маємо справу тільки із загном. Ми з особистістю не маємо справи. Таке офіційне формулювання. Насправді це форма впливу саме на особистість, але формулювання йде паралельно змісту. Насправді ж ми

маємо справу з особистістю» (т. 5, ст. 169). В хід іде і печально відома теза про те, що виховання особистості у Макаренка відбувається «в колективі, через колектив і для колективу». Третя частина цієї тези використовується багатьма критиками Макаренка, оскільки висловлює пріоритет цінності колективу над особистістю. Однак, А. С. Макаренко ніколи цієї формули не висував, ви не знайдете її в працях педагога.

Навряд чи Азаров навмисне жонглює цитатами або проявляє неввічливий дилетантизм. Давайте подумати і спитаємо наших опонентів, чи можна назвати сталіністом людину, яка була приречена долати кваліфікований опір народноосвітніх бюрократів, монополістів педагогічної істини — мешканців академічного «олімпу», партійних і радянських функціонерів, від яких часто залежало життя колонії імені Горького і комуні імені Дзержинського.

Чому після того, як Антон Семенович залишає керівництво дитячими закладами, там дуже швидко руйнуються колективістський уклад життя, втрачаються традиції, тон і стиль стосунків і починаються бійки, крадіжки, доноси, пияцтво, прогули?

Ні, не вписувалася педагогіка Макаренка в систему сталінізму. Та й сам Антон Семенович усе більше не вписувався в сталінський соціальний порядок. Новий навчальний комуні В. С. Берман різко відрізнявся від чекістів-дзержинців, які відкрили комуну і вірили, що з колишніх безпритульних можна виховати справжніх людей. Для Бермана всі комунарівці були злочинцями, які повинні виконувати виробничі завдання ціною авралів, штурмізми, пропусків навчання. Антон Семенович чинив опір цій сваволі скільки міг, але в 1935 році змушений був залишити комуну. Він пере-

їхав до Києва, став помічником начальника відділу трудових колоній НКВС УРСР.

У 1936 році він приїхав у комуну ім. Дзержинського і виступив з промовою, в якій були такі слова: «...Якщо товариш Сталін зробить хоч тисячу помилок, а один, ім'я якого не хочу називати, поведе нас правильним шляхом, то все ж треба йти за товаришем Сталіним». Ці слова були одразу ж скритиковані Берманом, який вказав, що всі шляхи, по яких ідуть радянські люди за Сталіним, правильні, і комунарівцям не доведеться підраховувати помилки товариша Сталіна. Тут же був поданий на Макаренка політичний донос, на якому скоро з'явилась однозначна резолюція одного з керівників НКВС: «...ми через деякий час Макаренка приберемо. Я не вірю цьому контрреволюційному ні на гріш». (Див. статтю «Донос», «Учительская газета» 12 жовтня ч. р.).

Американський журналіст Л. Вільсон у своїй книзі «Нова школа в новій Росії» (Нью-Йорк, 1928 р.) так пише про колонію імені Горького: «Причини успіху в принципах розумної, відповідальної свободи, співробітництва, гордості за свою роботу, розвитку хлопчиків і дівчаток під чудовим керівництвом їх завідувача Макаренка... У багатьох моментах колонія імені Горького нагадує одну з колоній молоді в штаті Джорджія. Тут, однак, менше адміністрування, більше справжнього самоуправління самих дітей під керівництвом мудрої, гуманної і на диво вмілої людини».

Свідчення очевидців зараз дуже ціняться. Особливо, якщо вони належать людині з іншої півкулі нашої Землі. І будемо надіятись, разом з Ю. П. Азаровим, що американець Л. Вільсон не співробітник НКВС.

Г. ДЯКОНОВ,
викладач педінституту.

1. Кінець доктора Ернста

Повільно догоряло літо сорок четвертого. Починаючи вже змерзати ночами, вистудивши підшоши в прохолодній уже році, серпень уперто чіплявся за денну спеку, підставляючи пошарпані боки свої навкісному сонячному промінню. Він бився за тепло люто, запекло, задихаючись у сірій пилюці, кидаючи її пригорщами бійцям межі очі.

Та ніщо не могло вже зупинити їх. Земля здригалася від розривів снарядів і мін. Дим кушпелів над ворожими позиціями, у повітрі пахло згарищем. Тільки-но змовкла артилерія, як у бій вступила авіація. А згодом, збиваючи заслони противника, нестримно понесли вперед, на захід, танкові і механізовані з'єднання. Відчувши небезпеку і торопливо оцінивши обстановку, фашистська командавання змушене було почати відступ своїх військ за Прут.

Паніка заповнила вулички Кишинева, наліла відчаєм по самі вії, змушуючи гітлерівців утікати, кидаючи техніку, боепри-

Наталя ГАРАС

Жасливчик

паси. Бо операцію було розпочато радянськими військами несподівано, перед потаємно запланованим наступом німців. Ернст не вважав. Він давно не міг уже подавити в собі почуття неясної тривоги, що, зародившись колись, розросталось, ставало все більшим і нарешті — заповнило все його єство. Бо кіба так узявся він кінець війни! На якусь хвилю промайнули у свідомості обіцяні фашистськими хазяями вимріяні вілла, гроші, сотні рабів на власних полях — й одразу зникли, як примарне недосяжне щастя. Тепер не до вілли і бауерства. Тут хоч би вижити, знайти якийсь притулок, сховатися від усього: і від скосного під час війни, і від того першого дня зради, і від справжнього прізвища свого — Мельников, яке наздоганяє і переслідує щочас, змушує здригатися всім.

До від'їзду було готове майже все: згорнуто радіостанцію у дворі, спакковано валізи (чекаючи відправки, сиділи на них, похнюпнівшись, коханка зі своєю матір'ю), та доктор Ернст заспокоїтися не міг. То тут, то там можна бачити було його нижчу середнього росту постать, чути нетерплячий, гнівливий голос. І тільки обличчя залишалося таким же, як завжди, — холодним і невиразним, мов зодягнута раз і назавше маска. Він покрикував на солдатів та агентів, підганяв їх, думаючи про Ніккі, керівника такого ж, як і в нього, підрозділу абверу, але розташованого значно ближче до фронту. З цієї причини Ніккі зі своїм господарством з'являвся з місця раніше, і тепер вже, певно, знаходиться недосяжно далеко від радянських гармат і танків. Ну, нічого, ще є час. Канада не так уже й близько, а вулицями ще проходять іноді німецькі підрозділи.

Ернст не знав, що саме в цей час невелика група радянських контррозвідників пробиралася околицями до непримітної, як на перший погляд, молдавської хати, де містилася його агентурна школа. Командир добре вивчив маршрут за планом, який бачив у особливому відділі. Точність і детальність накресленого виключали можливість помилки. Ось і штабети, жовта дощечка з чорним написом по-німецьки «Ернст». Значить, тут. Кілька хвилин — і захоплений зненавчав мешканці будиночка змушені були підвести руки.

Командир провів долонею по очах, стомлено присів на один з клунків. Усе не вірилося, що цю контррозвідальну операцію закінчено так швидко і вдало. Мимоволі подумав з вдячністю про того, хто малював план. Де він, той невідомий сміливець, який розсекретив «заклад» Ернста! Що з ним? Чи живий!

А Ернст усе ще не міг отямитися, не розуміючи, як же могло таке статися. Не хотілося вірити, що це кінець. Та, найголовніше, він не знав, що наблизив його сам, коли всього кілька місяців тому, набундючений і впевнений у собі, провів через ці ось ворота людину, яка й передала згодом план у контррозвідку.

...Того дня, з якого бере початок описане вище, Ернстові повідомили, що з радянського боку нібито перебіг до німців якийсь солдат. Ернст не поспішав. Хай пройде обробку у прифронтовому гестапо, тоді буде видно, на що здатний цей черговий «Іван».

2. Я — «Ростов»

Його і справді звали Іваном. Він вийшов із розташування радянських військ. Попереду була нейтральна смуга. Густий туман клубочився над землею, позолі оповивав ноги, холодними тривожними паростками заповзав у душу. Що там, далі, у такій далекій і водночас близькій невідомості? Ще можна відступити, повернутися — пол-

кові розвідники відповіли зовсім недалеко. І полковник, і капітан Рябов зрозуміють. Хоч і не зрадіють, звичайно...

Тиша здвинула у вухах, грапа на натягнутих струнах нервів. Він згадав, як викликали його з навчального пункту в Управління контррозвідки.

Тоді саме гітлерівці, маючи нагальну потребу в докладних оперативних даних, посилили розвідальну діяльність. Значно активізувала свою роботу «Абвергрупа-101», яка знаходилася десь навпроти 53-ої армії другого Українського фронту. Точного місця розташування її не знали. Але щупальця, які простягала вона час від часу до наших позицій, були відчутними. Вирішено було паралізувати роботу цієї школи агентів, за-слашши у неї свого розвідника.

Вибір припав на Івана Данилова. Він уже мав досвід підпільника. Про це добре знав Рябов. Та й наступні бесіди, вивчення даних підтвердили придатність підібраної кандидатури для такої роботи. Легенду, складену для нього, перевірити було важко: Кривий Ріг звільнений давно, тож навряд щоб абверівці посилали когось туди. Та й обстановка на фронті змусить їх обмежитися обробкою, допитами.

— Учи, — сказав Рябов. — Учи легенду так, щоб навіть коли тебе розбуркають з міцного сну, не збився. Забудь усе, що було з тобою донині, забудь правду. Тепер ти — рядовий, колишній активний співробітник профашистської газетки. Пам'ятаєш, була така у Кривому Розі? Спіймати тебе на чомусь буде важко. До війни був журналістом. Та й вулицями міста пройдеши із заплученими очима, виріс там. Ну, живайся у образ...

І ось Іван стоїть сам-на-сам з «нічийною» смугою. Коліюче тремтіння пропозає вужем по спині. Нелегко ступити перший крок. І все ж він робить його. Рішуче, розриваючи туманну млу, йде вперед. Ось забовваніли постаті двох німців. Чуті розмову.

— Егей! Ей! — гукнув до них Іван, щоб, бува, не стрільнули зопалу.

Ті кинулися до нього, один підняв гвинтівку, яку Данилов поклав перед собою. Другий похлюпав обшукан, знайшов п'ять запасних патронів, шматок хліба. Обое загалготіли між собою весело, що добре було б, мовляв, одержати за цього спійманого солдата відпустку, і повели «перобіжчика» до офіцерського бліндажа.

Напруження не покидало Данилова ні на секунду. Однак, дивлячись у світлі, якісь наче вицвілі очі німецького офіцера, відповідало чітко, не роздумуючи. Непокійно одне: віддасть цей випещений німчик наказ одразу ж розстріляти його (а такий варіант був цілком можливим) чи ні.

Пощастило. Вранці його відправили в тил, до прифронтового гестапо. І там, серед хаосу смертей, нелюдських тортур і знущань, зумів Данилов по-справжньому оцінити «майстерність» фашистів провадити допити.

...Біль не відпускав змучене, пошматоване тіло ні на хвилину. Засохла кров стягувала шкіру. Та ні води, ні тим паче їжі ніхто не давав. Зате кулаками і гумовими палицями пригощали всмак.

Черговий удар був особливо сильним. Іван не втримався, посковзнувся на своїй (чи, може, ще чийсь) крові, впав. І ка-

ти одразу ж накинута на нього, почали гамселити носками чобіт — наче куль соломи підкидали. А зверху, десь наче здалеку, долинав голос перекладача: «Говори! Говори правду! Чому ти перейшов лінію фронту!» Гестапівці намагалися спіймати його на дрібницях, розставляючи сіті хитро й підступно.

Днів через три у кабінеті з'явився невідомий у цивільному. Незнайомець не втручався, лише уважно слухав. І коли спідчий, знесилявшись, кинув по-німецьки: «Розстріляти треба цю російську свиню, все одно нічого путнього не вийде», сказав: «Досить! Я забіраю його». Сам Іван байдуже позіхав у цей час, прикриваючи рукою розбитого рота і вдаючи, що німецької не розуміє зовсім. Треба було продовжувати гру.

Про те, що мета, до якої ішов, замазала, хоч і далеко, ще неясними обрисами, він здогадався з того, як змінилося ставлення до нього: дали поїсти, вмитися. Потім той же таки цивільний забрав з собою. Куди ідуть, поки що було невідомо. Ось на узбіччя промайнув напис «Кишинів». Авто, в'їхавши на околицю міста, попетляло трохи вузькими вулицями і зупинилося перед воротами, збоку яких бовванів напис «Ернст». І тільки побачивши людей у радянському і німецькому обмундируванні, які вільно ходили подвір'ям, Данилов зрадів. Стало ясно: перед ним — агентурна школа.

Це був підрозділ абверу (абверштеллс) — одне з відгалужень «Абвергрупи-101», до якої він мав завдання потрапити. Цивільний виявився керівником школи, «доктором» Ернстом. Він намагався змалювати Іванові райдужне майбутнє, нагадував, яку зробив послугу, вирвавши його з пазурів гестапо, і запропонував стати одним з вихованців абверштеллс. Діахі Іван відмовчувався, просив дати час подумати, а вже на третій раз, боячись переграти, «дав згоду».

Далі, як і решту, навчали добре стріляти, читати карту, дізнаватися про паролі, номери частин на передньому краї противника — словом, всього, що може пригодиться шпигунів-диверсантів у прифронтовій смузі. Через місяць Данилова переправили на радянський бік з документами на ім'я рядового Павлюченка.

...Знову — ніч, знову — перехід фронту. Тільки тепер уже на схід, а не на захід. Річка Реут, на якій ще з весни не спав паводок. Коли вибрався на противітний берег, спочатку звіддалік, а тоді все ближче зацьвухали кулі. Ось одна з них алутила прямицько в підбор чобота. «Пристрілялися», — подумав, припавши до землі. — Тепер уже влучать напевне, і зкричав тремтячим від хвилювання голосом:

— Куди б'єш? Це ж «очі»!

[Далі буде].

ДВІ КОЛОНКИ
З ПРОДОВ-
ЖЕННЯМ

Роки комсомольської юності... По-різному складаються вони у кожного. Іванові Григоровичу Данилову довелося в цей час виконувати складне й небезпечне завдання радянського командування у фашистських розвідальних органах...

Довгий час матеріали про це зберігалися в архівах органів державної безпеки і не підлягали розсекреченню. І тільки нині, завдяки гласності, на стала можливість написати про Данилова правду. Добувши дані на 87 офіцерських працівників і вишколених агентів абверу, повернувся Іван Григорович до своїх. Фактично він допоміг знешкодити ще одне осине гніздо гітлерівської розвідки і разом з тим посприяв підготовці наступальних операцій радянських військ.

І нині ветеран бере активну участь у військово-патріотичній роботі з молоддю Новоукраїнки і району, зустрічається зі школярами, піклується про колишніх фронтовиків. Та мало хто знає про складність і незвичайність його особистої долі. Про неї — наша розповідь.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

8 грудня 1989 року

АВТОМАТИЧНИЙ МІЖМІСЬКИЙ ТЕЛЕФОННИЙ ЗВ'ЯЗОК МІСТА КІРОВОГРАДА

Автоматичний міжміський телефонний зв'язок найзручніший та найекономішій. Він дозволяє абонентові самостійно, у зручний для нього час, з будь-якого номера АТС міста встановити зв'язок з абонентами інших міст та районів.

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ АВТОМАТИЧНИМ МІЖМІСЬКИМ ТЕЛЕФОННИМ ЗВ'ЯЗКОМ

Для виходу на АМТС-3 необхідно набрати цифру 8 і, почувши зумер, набрати без зупинки код міста, номер потрібного абонента, потім свій номер телефону, з якого проводиться набір. Абонентам АТС-2, АТС-4 набирати свій номер непотрібно.

УВАГА! Перед набором власного номера телефону не забудьте набрати додатково цифру 22.

Наприклад, для набору абонента м. Києва 274-09-53 з кировоградського телефону 3-09-99 набір повинен проводитися в такому порядку: 8-044, 274-09-53, 22, 3-09-99.

Для виходу в Олександрію на телефон 2-31-11 необхідно набрати: 8-235, 2-31-11, 22, 3-09-99.

Для абонента Кіровограда 2-22-22 набір буде проводитися так: 8-235, 2-31-11, 22, 3-09-99.

Інтервали між набором цифр не повинні перевищувати п'яти секунд. Для цього радимо заздалегідь виписати цифри в порядку набору.

КОДИ МІСТ,
з якими діє автоматичний міжміський телефонний зв'язок.

Каракулівка	341+32		Криловська	861+61	51350	Керч	065+61	22222
Кез	341+58	21454	Кушівська	861+68	54444	Кіровське	065+55	91222
Кізнєр	341+54		Курганіньск	861+47	21171	Красногвардійськ	065+56	22222
Кіясово	341+33		Лабінськ	861+69	21699	Красноперекон	065+65	22222
Красногорське	341+64	21111	Майкоп	861+75	23633	Леніно	065+57	60222
Мала Пурга	341+38		Ленінградська	861+45	34401	Нижнегорський	065+50	21222
Можга	341+39	21600	Отрадна	861+44	91680	Первомайське	065+529	2222
Сарапул	341+47	21509	Павлівська	861+91	22120	Роздольне	065+53	91222
Сюмсі	341+52		Тбіліська	861+58	22222	Саки	065+63	24222
Сєлти	341+59		Успенське	861+40	55844	Советський	065+51	91222
Ува	341+30	21972	Усть-Лабінськ	861+35	22222	Сулак	065+66	22222
Шаркан	341+36					Феодосія	065+62	32222
Юкаменське	341+61		КУЙБИШЕВ	846+2	334583	Чорноморське	065+58	91222
Яшкур-Болды	341+62		ЛЕНІНГРАД	812		СУМИ	054+22	22222
Яр	341+57		ЛЕНІНАБАД	379+22	62222	СУХУМІ	881+22	
КАЛІНІН	082+22	37474	ЛИПЕЦЬК	074+2	772222	ТАШКЕНТ	371+2	412222
Бежеськ	082+31	22222	ЛЬВІВ	032+2	722222	Алмалик	371+61	
Витний Волочок	082+33	12398				Ахангаран	371+64	
Катин	082+34	21222	Борислав	032+483	2222	Бука	371+57	
Кувшиново	082+57	22222	Броди	032+664	2222	Газалкент	371+74	
Нелідово	082+66	32222	Буск	032+64	21222	Кибрай	371+95	
Торжок	082+51	52222	Городок	032+31	91222	Тойтепа	371+76	
Удомля	082+55	31292	Дрогобич	032+44	22222	Чиназ	371+59	
Бологое	082+38	22222	Жидачів	032+39	31222	Чирчик	371+71	
КАЛУГА	084+22	22222	Золочів	032+65	31222	Нариманов	371+78	
Кондрово	084+34	23963	Кам'янка-Бутська	032+54	51222	Янгібазар	371+98	
Жуково	084+32	21222	Мостиска	032+34	41222			
Южноє	084+36	21222	Нестеров	032+52	21222	ТЕРМЕЗ	376+22	22222
КАРШІ	375+22	45555	Миколаїв	032+41	31222	Ангор	376+31	
КНІВ	044	2122222	Перемишляни	032+63	21701	Комсомолабад	376+46	
Біла Церква	044+63	52222	Пустомити	032+30	91222	Янгіюль	376+35	
Баришівка	044+76	51332	Радехів	032+55	21466	Байсун	376+33	
Богуслав	044+61	51332	С. Самбор	032+38	21222	Джаркурган	376+43	
Бориспіль	044+95	55599	Самбор	032+36	52222	Узун	376+44	
Бородянка	044+77	52222	Сколе	032+51	21112	Шерабад	376+32	
Бровари	044+94	52222	Сокаль	032+57	42222	Шурчи	376+45	
Васильків	044+71	51351	Стрий	032+45	52222	ТЕРНОПІЛЬ	035+22	22222
Володарка	044+69	51351	Трускавець	032+47	52222	ТУЛА	087+2	217377
Вишгород	044+96	14120	Турка	032+69	41222	Алексін	087+53	22222
Згуровка	044+70	51332	Червоноград	032+9	22222	Арсенієво	087+33	21292
Іванків	044+91	51332	Яворів	032+59	22222	Архангельське	087+44	21292
Ірпін	044+97	52222	ЛУЦЬК	033+22	42222	Белев	087+42	21292
Кагарлик	044+73	51332	МІНСЬК	017+2	310911	Богородицьк	087+61	22292
Макарів	044+78	51332	МОСКВА	095		Венев	087+45	21208
Миронівка	044+74	51332				Волово	087+68	21208
Обухів	044+72	51332	МОСКОВСЬКА ОБЛ.			Дубна	087+32	21101
Переяслав-Хмельницький	044+67	52379	Воскресенськ	096+44	23373	Єфремов	087+41	24909
Поліське	044+92	51351	Єгор'євськ	096+40	22760	Заокський	087+34	21939
Ракитне	044+62	51332	Загорськ	096+54	22444	Кимовськ	087+35	21313
Сквира	044+68	51332	Ногінськ	096+51	50215	Киреевськ	087+54	52634
Славутин	044+79	61140	Орехово-Зуєво	096+41	22222	Куркіно	087+43	21707
Ставище	044+64	46388	Пушкіно	096+53	46388	Ленінський	087+67	91208
Тараша	044+66	52222	Жуковський	096+48	69037	Новомосковськ	087+62	50009
Тетіїв	044+60	51332	Щелково	096+56	52641	Одоїв	087+36	41292
Фастів	044+65	52222	Електросталь	096+57	33000	Плавськ	087+52	22292
Чернобиль	044+93	51351	Павловський Посад	096+43	23507	Суворов	087+63	90222
Яготин	044+75	51332	МИКОЛАЇВ	051+0	351555	Тепле	087+55	21222
КІРОВОГРАД	052+22	42222	НОВГОРОД	816+22	93011	Узлова	087+31	60909
Олександрія	235	22222	НАВОЇ	436+22	32222	Чернь	087+56	22292
Олександрівка	242	52222	НАМ'ЯН	396+22	62222	Шекіно	087+51	22509
Бобринець	257	31222	НУКУС	361+22	22222	Ясногорськ	087+66	22222
Гайворон	254	22222				Березово	345+74	
Голованівськ	252	21444						

Назва населеного пункту

Код

Номер телефону довільного бюро АТС

АНДИЖАН	374+32	42222	Дніпродзержинськ	056+92	39226
Ахунбабаєв	374+75	52222	Жовті Води	056+52	33533
Куйганяр	374+37		Кривий Ріг	056+4	292222
Мархамат	374+39		Кринички	056+17	22222
Кургантєла	374+72	12222	Магдалинівка	056+11	91356
Пайтур	374+31	22222	Марганець	056+65	22221
Пахтабад	374+71	11222	Межева	056+70	91021
Советобад	374+73	42222	Нікополь	056+62	17223
Ленінськ	374+36	22222	Новомосковськ	056+12	22222
БУХАРА	365+22	32222	Орджонікідзе	056+67	44444
ВІННИЦЯ	043+00	22222	Павлоград	056+72	62222
ВЛАДИМИР	092+22	32222	П'ятихатки	056+510	4207
Александров	092+44	22222	Покровське	056+78	21222
Гороховець	092+39	22222	Синельникове	056+150	2129
Камешково	092+48	22222	Солене	056+16	21475
Киржач	092+37	22222	Софіївка	056+50	21212
Ковров	092+32	22222	Томаківка	056+680	2222
Кольчугино	092+45	22222	Царичанка	056+10	91308
Красна-Горбатка	092+36	22222	Широкє	056+57	21222
Меленки	092+47	22222	ДОНЕЦЬК	062+2	922222
Муром	092+34	32222	Олександрівка	062+69	21222
Пегушки	092+43	22222	Амвросіївка	062+59	22222
Суздаль	092+31	21222	Артемівськ	062+74	22222
ВОРОНЕЖ	073+2	52222	В. Новоселка	062+13	91978
Нижнедевицьк	073+70	20511	Волноваха	062+14	42009
Терновка	073+47	20511	Володарське	062+16	91000
Нова-Усмань	073+41	20511	Горлівка	062+42	42222
Острогожськ	073+75	22222	Дебальцеве	062+49	22222
			Дзержинськ	062+47	32222
			Добропілля	062+77	22222
			Дружківка	062+67	42222
			Єнакієве	062+52	22222
			Костянтинівка	062+72	22222
			Краматорськ	062+64	42222
			Красноармійськ	062+39	22222
			Червоний Лиман	062+61	22222
			Макіївка	062+32	62222
			Маріуполь	062+92	31389
			Мар'їнка	062+12	52222
			Новоазовськ	062+96	91238
			Першотравневе	062+97	22222
			Сєлідове	062+37	22221
			Слав'янськ	062+62	21212

НА ДОЗВІЛЛІ

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...засновниками Російського гімнастичного товариства, котре поклало початок організованним заняттям гімнастикою, були А. П. Чехов і В. О. Гіляровський;
...добрим засобом виховання людини вважав фізичну культуру Максим Горький. Незважаючи на велетенську зайнятість, він знаходив час улітку для веслування і плавання, а

взимку для катання на ковзанах і лижах. Олександр Максимович полюбляв народні ігри і змагання, з приємністю брав у них участь. Сам влаштовував городські турніри;
...ранок славетного борця І. М. Піддубного завжди починався з однієї і тієї ж процедури. Взявши три-чотири мотузки завшми у великий палець (на кожній було зав'язано

5-6 вузлів), він складав їх разом і масажував тіло. Таний же масаж робив і після важких двобоїв;
...заняття спортом були для О. І. Купріна своєрідною розрядкою після напруженої розумової праці. Він залюбки займався важкою атлетикою і боксом, їздив на велосипеді, на ковзанах, плавав, захоплювався фехтуванням, стрільбою і кінним спортом.

ЯКИМИ ВИ БУДЕТЕ БАТЬКАМИ?

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ ДЛЯ ТИХ, ХТО ЗБИРАЄТЬСЯ ВСТУПИТИ В ШЛЮБ

1. Ви охоче проводите час із молодшими братами, сестрами, племінниками?
 2. Потрапивши у галасливу дитячу компанію, чи будете влаштовувати дитячі ігри або їхню спільну працю?
 3. Чи легко знаходите спільну мову із ровесниками?
 4. Чи заміните, якщо це необхідно, вчителя на уроці у молодшому класі?
 5. Чи викликають у вас співчуття хворі люди?
 6. Чи вважають вас людиною привітною?
 7. Хтось скаржиться вам на свою хворобу. Слухаєте його без роздратування?
 8. Ви готові увесь тижар по догляду і вихованню дитини взяти на себе?
 9. Чи можете пояснити допитливій дитині питання, якого та не розуміє?
 10. У вас поганий настрій. Ви здатні не показати це тим, хто вас оточує?
 11. Ваші маленькі друзі слухають вас із увагою?
 12. Ви здатні без роздратування відмовитися від запланованого походу в кінотеатр заради того, щоб побути із молодшим братом, сестрою, племінником?
 13. У суперечці із молодшим можете відстоювати власну точку зору, не підвищуючи голосу?
 14. Чи можете поставити себе на місце дитини і глянути на ситуацію її очима?
 15. Молодший за віком зробив вам зауваження, вказав на якусь помилку. Ви залишилися спокійним і стриманим?
- Нагадуємо: цей тест, як і інші, — лише засіб для того, щоб уважніше глянути на себе.
- ПІДБИТИ ПІДСУМКІВ.** За відповідь «Так» нараховуємо 2 очка: «Ні» — 0; «Коли як, не знаю» — 1 очко.
- 24-30 БАЛІВ.** Якщо ваші відповіді щирі, ви, без сумніву, можете стати не лише хорошим батьком чи матір'ю, а й чудовим педагогом, котрого любитимуть діти.
- 18-23.** У вас буде чимало труднощів. Значною мірою подолання їх залежатиме від особистих якостей вашого чоловіка (або жінки). Можна порекомендувати виписати з тесту ті питання, на які ви відповіли заперечно або непевно, поміркувати над ними на дозвіллі.
- 12-17.** Якщо не зміните у майбутньому своїх поглядів, виховання дітей стане для вас важкою, неприємною справою, будете використовувати найменший привід, щоб піти з сім'ї, передоручивши дитя іншим — батькам, родичам...
- 0-11.** Вас взагалі важко уявити батьком чи матір'ю. Величезним нещастям буде, якщо ви якимось чином станете студентом педінституту або учнем педучилища.

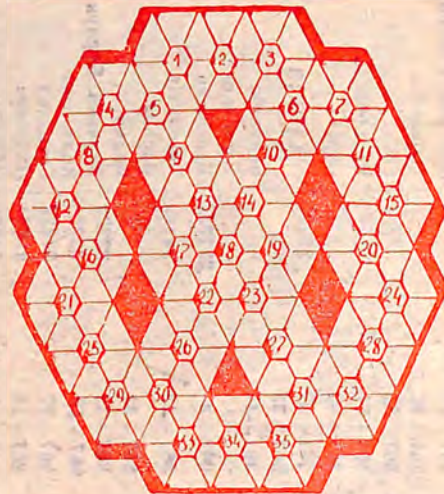
КРОСВОРД

Слова потрібно вписувати навкруж шестигрунників, починаючи з поміченої лінії і рухаючись за годинниковою стрілкою.

1. Частина архітектурної споруди у вигляді високого стовпа.
2. Залишене під пар поже.
3. Фігурна лінійка.
4. Протона між Чорним та Мармуровим морем.
5. Сухі стебла злакових рослин.
6. Королівство в Європі.
7. Харчовий продукт тваринництва.
8. Герой однієї з опер Моцарта.
9. Письменник та вчений, автор книги «Думка та серце».
10. Закінчений мотив у музичному творі.
11. Давньогрецький філософ, об'єктивний ідеаліст.
12. Німецький композитор XIX століття.
13. Посудина з подвійними склянками стінками всередині.
14. Рід монокліа в оправі.
15. Наставник спортсменів.
16. Відклад з гірських порід, що утворюється внаслідок руху льодовика.
17. Місто в Молдавії.
18. Гарнітура

19. Центральний кут, довжина якого дорівнює радіусові цієї дуги.
20. Відплата за поразку.
21. Гра, в якій через дратяні ворітця проганяють дерев'яні кулі.
22. Нерухома частина електромашини.
23. Живий організм.
24. Природна зона тропічного поясу.
25. Речовина, яку виробляють залози людини та тварин.
26. Перспективне зменшення різних частин віддалених предметів, що призводить до зміни їх звичних обрисів.
27. Місто на Тернопільщині.
28. Представник кочового іраномовного племені, що заселяло степи Причорномор'я у VI-II ст. до н. е.
29. Важливі ваги.
30. Штучне волосся.
31. Дошка, покладена через річку.
32. Столиця Сирії.
33. Латиноамериканська країна.
34. Пристрій для ловіння звірів.
35. М'які меблі.

Склала М. СЬОМІНА.
м. Кіровоград.

Григорій РЕВА

* * *

Ты мне раскинула на картах:
Нам выпал «крупный разговор».
Хоть гадилкам я не верю,
Нашелся в нашем доме сор.
А мы идем по улице под ручку,
Пытаюсь всех прохожих обогнать
Как будто не от собственных ошибок,
А от себя стараюсь убежать.

ПЕРЕКАТИ-ПОЛЕ

Перекаати-поле, перекаати-поле.
Шар колючек от любви — мой цветы.
Перекаати-поле, перекаати-поле,
Это я и ты, это я и ты.
Нас толкали ветры, солнце обжигало,
Мы горели ярко на своем пути.
На ладонях наших горсточка две пепла.
Это я и ты, это я и ты.
А в пустыне мертвой злые дуют ветры,
Снова для влюбленных — замки на песке.
Снова меня манит миражами счастье,
Сказка о тебе, сказка о тоске.

ЯК ОДЯГАТИСЯ

ПОРАДИ

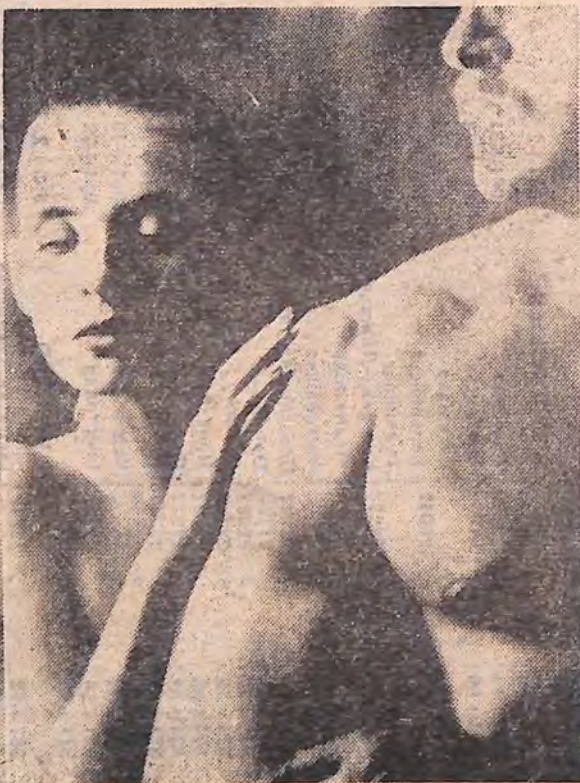
ПРИ ВИСОКІЙ ТАЛІІ. Сучасна мода пропонує різноманітні варіанти одягу, які дозволяють худим жінкам з делікатними диспропорціями своїй фігурі мати елегантний вигляд і йти в ногу з часом. При високій талії необхідно оптично видовжити верхню частину корпусу. Тому рекомендується надати перевагу облягаючим силуетам з подовженими кроями ліфа чи довгим вільним жакетами, довгим светрам, які чудово пасують до спідниці до колін. Такого ж «видовжуючого» ефекту можна досягти і за допомогою просторих блуз. Не варто відмовлятися і від пояса, але зав'язувати його легенько, щоб він трошки сповзав нижче природної лінії талії. Варто не відкидати і оптичної гри фарб. Верхню частину костюма шийють з тканин темних тонів, спідниця та брюки — світлих і яскравих. Можна використовувати комбінації різних відтінків одного і того ж кольору. Дуже модні сьогодні плаття з подовженою талією яскрав чудово пасуватимуть при високій талії. Краще одягати недовгі спіднички, щоб торс не видавався коротшим.

ПРИ НИЗЬКІЙ ТАЛІІ. Спідниця і брюки носять обов'язково з широким поясом, який може доходити до грудей. «Підкорочують» верх і просторі блузи, недовгі куртки і блузони, яскраві светри, прибрані на талії спіднички, вільні брюки. Довжина одягу має бути близько і нижче середини литок.

«МАДОННИ ХХ СТОЛІТТЯ»

Це-таки подія для Кіровограда — до нас стараннями обкому комсомолу приїхала виставка «Мадонни ХХ століття» з Всесоюзного благодійного комерційного конкурсу «Міс Фото СРСР-89». За півтора карбованця кожен бажаю-

чий може прилучитися до високого, чистого, вічного — яких ще епітетів заслугують мадонни сучасності! Ми відтворюємо сьогодні лише кілька з-поміж 150 фотографій виставки і цим запрошуємо ознайомитися із рештою. Навряд чи шкодуватимете, повірте на слово.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.
На украинском языке

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефоны: редактора — 2-54-26; ответственного секретаря — 2-27-65; сектор: коммунистического воспитания — 4-66-79; культуры и морали — 4-64-21; комсомольского життя и экономики — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorii — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; корректорской — 3-61-83.

В. о. редактора

І. КУЦЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БК 03759.

Газета виходить щосуботи.

Індент 61103.

Зам. № 556. Тираж 53 200.